SIGORTA
TAHKİM
KOMİSYONU

HAKEM KARAR DERGİSİ

Temmuz - Eylül 2010

Sayı : 3

İçindekiler

I. Kasko Poliçesinden Doğan Uyuşmazlıklar Hakkındaki Kararlar 1

11.08.2010 Tarih ve K-2010/323 Sayılı Karar 1

22.07.2010 Tarih ve K-2010/278 Sayılı Karar 8

12.07.2010 Tarih ve K-2010/294 Sayılı Karar 12

II. Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Poliçesinden Doğan Uyuşmazlıklar Hakkındaki Kararlar 17

16.08.2010 Tarih ve K-2010/326 Sayılı Karar 17

22.07.2010 Tarih ve K-2010/279 Sayılı Karar 21

III. Diğer Sigorta Branşlarına İlişkin Uyuşmazlıklar Hakkındaki Kararlar 27

08.09.2010 Tarih ve K-2010/393 Sayılı Karar 27

21.07.2010 Tarih ve K-2010/276 Sayılı Karar 32

16.08.2010 Tarih ve K-2010/330 Sayılı Karar 36

23.08.2010 Tarih ve K-2010/350 Sayılı Karar 42

18.08.2010 Tarih ve K-2010/341 Sayılı Karar 46

I. KASKO POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR

- **<u>11.08.2010 Tarih ve K-2010/323 Sayılı Hakem Heyeti Kararı</u>**

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi K. Ltd. Şti. Sigorta Tahkim Komisyonuna yaptığı 14.06.2010 tarih ve E-495-42/2010 sayılı başvurusunda, Sigorta Kuruluşuna … poliçe numarası ve 29.08.2009-11.06.2010 tarihleri arasında sigorta teminatı kapsamına alınmış bulunan işleteni ve maliki bulunduğu … 971 plakalı sigortalı römorka ait (uyuşmazlığa ait kasko sigorta poliçesinde teminat altına alınmayan) … 418 plakalı çekiciyi kullanan sürücü A. sevk ve idaresinde iken TEM otoyolu Pozantı Tarsus Çukurbağ mevkiinde seyrederken bahse konu Çukurbağ mevkiinde sigortalı aracın önünde seyretmekte olan M. yönetimindeki … 308 plakalı araca kendi aracının ön kısmı ile çarpmak suretiyle trafik kazası meydana gelmiştir.

Başvuru sahibi X Sigorta şirketine ihbarını müteakip 5684 sayılı Kanun'un 22.maddesi kapsamında bağımsız bir sigorta eksperinin görevlendirildiği, bağımsız sigorta eksperince yapılan parasal değerlendirme sonucunda KDV hariç işçilik ve yedek parça onarım masraflarının 13.500,-TL olabileceği, 02.03.2010 tarihli eksper raporunda belirtilmiş olduğu,

Başvuru sahibince Sigorta Tahkim Komisyonuna yapılan 14.06.2010 tarihli başvuruda ise istiap haddine bağlı olarak tazmin edilmeyen hasar/zararı için KDV dahil 15.930.-TL talepte bulunulduğu, davalı sigorta şirketinin sigortalı römorka (frigofrik) ait ruhsatta belirtilen 22.900 kg istiap haddine bakıldığı, oysa römorkun özelliği itibariyle motorlu bir araç olmaması nedeniyle istiap haddinin KTK'na ilişkin Yönetmeliğin 128 nci maddesine göre taşıma işleminde ancak dingil sayıları da göz önüne alınmak suretiyle römork ve çekicisinin KATAR olarak istiap haddinin saptanması gerektiği, nitekim Yönetmelikte belirtilen 3 dingilli römorka sahip 2 dingilli motorlu araçlarda KATAR ağırlığının yine Yönetmelikte yapılan değişikliğe paralel olarak % 5 ilave artırımı ile 42.000 kg olabileceği kantar fişine göre boş ağırlık olan 15.880 kg ın KATAR toplam ağırlığından tenzili suretiyle istiap haddinin 26.120 kg olabileceği, aracın trafik kazası esnasında taşıdığı yükün ise 25.080 kg olması nedeniyle istiap aşımından söz edilemeyeceği savında bulunduğu, anlaşılmaktadır.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

X Sigorta Şirketi tarafından Sigorta Tahkim Komisyonuna sunulan 15.06.2010 tarihli dilekçe ekindeki belgeler ışığında özetle;

" sigorta güvencesi verilen … 971 Plakalı frigofrik römork araca ilişkin ruhsatnamede taşıma haddinin 22900 kg olarak belirtildiği, buna karşın kaza anında taşınan yükün ağırlığının ise sevk irsaliyesinde belirtilen tonaja göre 25080 kg olduğunun saptanıldığı, bu anlamda da kasko sigorta poliçesi genel şartları A.5.10 maddesi kapsamında meydana gelen hasar/zararın

teminat dışında olduğu sonuç itibariyle de sigorta şirketi olarak somut olayda tazmin sorumluluklarının bulunmadığının" beyan edildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

Başvuru Sahibi K. Ltd. Şti. ile aleyhine başvuru yapılan Sigorta Kuruluşu X Sigorta Şirketi arasındaki hukuki uyuşmazlığa uygulanacak maddi hukuk hükümleri; TTK'da Mal Sigortaları başlığı altında ve bir mal sigortası türü olarak belirlenmiş bulunan Kasko Sigortalarına ilişkin başlangıç hükmünü düzenleyen TTK 5.Kitabına ilişkin hükümler, Kara Yolları Trafik Kanunu, Kasko Sigorta Poliçesi Genel ve Özel Şartları, talep içinde yer alan 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'na ilişkin hükümler ile istiap haddine ilişkin yerleşik Yargıtay kararları.

Uyuşmazlığa uygulanacak Usul Hukuku Hükümleri ise; "Hakemlerin yalnızca evrak üzerinden karar vereceğine ilişkin Sigortacılık Kanunu m.30/f.8, Sigorta Tahkim Usulü ve Sigorta Hakemlerine İlişkin Tebliğ (TEB) m.7 f.1 ile Sigortacılık Kanunu m.30/f.22 hükmünün HUMK hükümlerine yapmış olduğu atıf gereği, HUMK m.74'de ifadesini bulan, "Hakim –Sigortacılık Kanunu'nun yapmış olduğu yollama gereği Hakemler-her iki tarafın iddia ve savunmaları ile mukayyet olup, ondan fazlasına veya başka bir şeye hükmedemez" hükmü ile bu hükmün devamı niteliğindeki HUMK m.75'de düzenlenmiş bulunan "Hakim yani Hakemler, iki taraftan birinin söylemediği şeyi veya iddia sebeplerini re'sen dikkate alamaz ve onları hatırlatabilecek hallerde dahi bulunamaz."hükümleridir.

Değerlendirme

Sigorta Tahkim Komisyonuna intikal ederek bilahare karar oluşturulmak üzere Hakem Heyetimize tevdii edilen uyuşmazlık; Kasko Sigortası Genel Şartlarında düzenlenmiş bulunan kasko sigortası teminatı kapsamında bulunan haller, sigortacının rizikonun oluşması halinde, hasar tazminatı ödeme yükümlüğü, Sigorta Kuruluşunun rizikonun teminat dışında kaldığı savunması ve sigorta ettiren/sigortalının (temsil görevi verilen başvuru sahibinin) sunduğu belgeler ve beyanları çerçevesinde talebe konu hasar/zararın Kara Yolları Trafik Kanunu Yönetmeliğindeki hükümler ışığında istiap haddinin aşılıp aşılmadığı, istiap haddi aşılmış ise, gerçekleşen trafik kazası ile istiap haddinin aşılması arasında uygun illiyet bağının bulunup bulunmadığı değerlendirme konusu yapılmıştır.

Ayrıca, dosyada mübrez bulunan kasko poliçesinin teminat limitleri, hasarın sigorta yürürlük süresi içinde gerçekleşip gerçekleşmediği hususları ile hasar talebine konu başvuru miktarının uygunluğu veya fahişliği, dosyada mübrez bulunan ekspertiz raporu, mahkeme tespit raporu ve teknik hasar tespit raporunda belirlenen hasar tutarı, Başvuru Sahibinin talep miktarı bakımından ayrı ayrı incelemeye tabi tutulmuştur.

Başvuru Sahibi İşletenin Motorlu Araç Trafik Tescil Belgesi

Hakem Heyetimize tevdii edilmiş bulunan dosya içerisinde bulunan ve Başvuru Sahibine ait motorlu araç trafik tescil belgesinin tetkikinden;

… 971 plakalı, … Marka, yarı römork frigorifik tipindeki … model … şase nolu kırmızı beyaz rengindeki dorsenin sigortalı/sigorta ettiren tarafından Kocaeli 3.Noterliğince … tarihli ve … yevmiye kayıtlı imza sirküleri ile vekil tayin edilen E.'nin başvurusu ve dosyada mübrez bulunan tesçil belgesinde söz konusu römorkun K. Ltd. Şirketine ait olduğu anlaşılmaktadır.

Başvuru Sahibi İşletene Ait Kasko Sigorta Poliçesi

Dosyada mübrez bulunan Sigortalı/Sigorta ettiren K. Ltd. Şti. adına düzenlenmiş bulunan … poliçe numaralı Kasko Sigorta Poliçesinin başlangıç tarihinin 29.08.2009 ve bitiş tarihinin 11.06.2010 tarihi olduğu ve sigortalı aracın, hasara konu, … marka, … Model frigorifik DORSE, sigorta bedelinin ise 55.000.-TL. olduğu anlaşılmıştır.

Söz konusu Kasko Sigorta Poliçesinin Genel ve Özel Şartlarının tetkikinden; Kasko Sigortası Genel Şartlarını düzenleyen A.I.maddesinin b ve c .fıkralarından, sırasıyla; "Gerek hareket halinde ve gerek durma halinde iken sigortalının veya aracı kullananın iradesi dışında araca ani ve harici etkiler neticesinde sabit veya hareketli bir cismin çarpması veya aracın böyle bir cisme çarpması, devrilmesi, düşmesi, yuvarlanması gibi kazalar" ile "Üçüncü kişilerin kötü niyet veya muziplikle yaptıkları hareketlerin" sigorta teminatı kapsamına alındığı saptanmıştır.

Hasarın Gerçekleştiğine ve Hasarın Oluş Şekline İlişkin Olarak Başvuru Sahibi Tarafından İbraz Edilen Trafik Kazası Tespit Tutanağı, Alkol durumu,

Trafik Kaza Tespit Tutanağının; " 28.02.2010 tarihinde saat 20.45 sıralarında … 418 plakalı çekici ile … 971 plakalı çekici aracı sevk ve idare eden A.'nın TEM otoyolu Pozantı Tarsus istikametinde Çukurbağ mevkii 6.km sinde önünde 1.şeritte seyreden M. sevk ve idaresindeki … 308 plakalı araca arka kısmından kendi aracının ön kısmı ile çarparak devrilmesine neden olduğu, " D " sınıfı ehliyete sahip sürücü A.'nın KTK 84.mad. kapsamında ASLI KUSURLU olduğu, diğer sürücünün KUSURSUZ olduğu kanaatine varılmıştır.**" şeklinde düzenlendiği,**

Tutanak üzerindeki kodlamalara göre; Kazanın, geceleyin, bulutlu bir havada, tek yönlü, yüzeyi kuru asfalt, hafif virajlı ve eğimli, 10,80 m genişliğindeki yolda yol üzerinde meydana geldiği, yolda, trafik lambası, yol şerit çizgisi ve banket bulunduğu, görüşe engel cisim ve yol çalışma bulunmadığı, sürücülerin alkolsüz oldukları, kodlama 5. bölümde; araçların hızı ve istiap haddi kısmının boş bırakıldığı anlaşılmaktadır.

Başvuru Sahibine (Davacı) Ait Araçta Meydana Gelmiş Bulunan Hasar Miktarı

Sigortalı aracın hasar/zararın miktarsal açıdan saptanılması ile sigorta ettiren/sigortalının talep edebileceği tazminat miktarı mal Sigortaları türünden olan kasko sigorta poliçesi genel

şartlarının B.3.3. Tazminatın Hesabı ve Ödenmesi başlığı ile düzenlenen hükümler ile A.5 Teminat Dışında Kalan Halleri belirleyen hükümler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Somut olayımızda müracaat sahibi sigortalı adına kayıtlı aracın hasar miktarının saptanılması için sigorta güvencesi veren X Sigorta şirketince 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunun 22.ncı maddesi kapsamında bağımsız bir sigorta eksperinin görevlendirildiği, bağımsız sigorta eksperince düzenlenen ekspertiz raporunda ise aracın onarım bedelinin (ilgili servisin fiyatları esas alınarak) 9.500,00.-TL yedek parça ile 4.000,-TL işçilik olmak üzere KDV hariç toplam 13.500,-TL hasar meblağı saptanıldığı anlaşılmaktadır.

Başvuru sahibince talep edilen tazminat miktarı içerisinde Katma Değer Vergisi bulunmasına karşın davalı sigorta şirketince görevlendirilen bağımsız sigorta eksperinin tazminat hesaplaması içerisinde KDV bulunmamaktadır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisine ilişkin Kanun'un 1/1 nci maddesi uyarınca ticari faaliyet çerçevesinde yapılan teslimlerin bu verginin konusunu oluşturduğu, davalı sigorta şirketinin ise TTK md.1283 kapsamında gerçek zararı tazminle sorumlu olduğuna göre hasar sonucu sigorta ettiren/sigortalının yasal zorunluluk nedeniyle ödemesi gerekli olan KDV sine ilişkin meblağında hasar/zararın bir parçası olduğu, diğer yandan T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 26.03.2002 tarih 18953 sayılı yazıları ile Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketler Birliği kanalıyla sigorta şirketlerine yayınlamış olduğu Yönerge'de Maliye Bakanlığı Gelirler Gn.Md.nün 31.01.2002 tarihli ve 5037 sayılı yazıları kaynak gösterilmek suretiyle sigortalıların zararlarının hesaplanmasında KDV'sinin de göz önüne alınması yönünde duyurunun yapıldığı, bu anlamda da tazminatın hesaplanmasında işçilik ve yedek parça meblağlarına isabet eden KDV'nin de göz önüne alınması gerekmiştir.

Buna göre Hakem Heyetimizce hasar / zarar miktarı ;

Değişmesi gereken parçalar : 9.500,-TL

İşçilik : 4.000,-TL

Toplam : 13.500,-TL

KDV % 18 : 2.430,-TL

Hasar / Zarar : 15.930,-TL olarak hesaplanmış bulunulmaktadır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Hakem Heyetimizce tarafların iddia ve savunmaları ile taraf delillerinin yürürlükte mevzuat ve Yargıtay Kararları çerçevesinde yapılan değerlendirmesinde, Başvuru Sahibinin (Davacı) Sigortalı/Sigorta Ettirenin aktif husumet ehliyetinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca rizikonun gerçekleştiği hususu ile hasarın sigorta poliçesinin yürürlük süresi içinde meydana geldiği yani hasarın oluş tarihinin sigorta poliçesinin başlangıç ve bitiş tarihleri arasındaki bir dönemde meydana geldiği uyuşmazlık konusu değildir. Taraflar arasındaki uyuşmazlık konusu, hasarın sigortalı araca ruhsatında belirtilen miktarın üzerinde yük alınmak suretiyle istiap haddinin aşıldığı noktasında toplanmaktadır.

Bu arada hemen şu hususu da vurgulamak gerekir ki; Sigortacılık Kanunu'nun Tahkime ilişkin Hükümlerini düzenleyen 30.maddesinin 15.fıkrasının 8.cümlesine göre, "Hakemler sadece kendilerine verilen evrak üzerinden karar verirler" ilkesi ve aynı maddenin 22.fıkrasının HUMK hükümlerine yapmış olduğu atıf gereği, HUMK Madde 74 ifadesini bulan "hakim yani hakemler her iki tarafın iddia ve müdafaalarıyla mukayyettir."ilkesi gereği, Başvuru Sahibi ve Sigorta Kuruluşu tarafından dosyaya sunulan deliller ve tarafların iddia ve savunmaları çerçevesinde hukuki değerlendirme yapılmış ve hüküm kurulmuştur.

Mal Sigortaları türünden olan kasko sigorta poliçesinin teminat kapsamını belirleyen Genel Şartların A.I.maddesine göre, gerek hareket gerekse durma halinde iken sigortalının veya aracı kullananın iradesi dışında araca ani ve harici etkiler neticesinde sabit veya hareketle bir cismin çarpması veya aracın böyle bir cisme çarpması, müsademesi, devrilmesi, düşmesi, yuvarlanması gibi kazalar ile üçüncü kişilerin kötü niyet ve muziplikle yaptıkları hareketler, aracın yanması, çalınması veya çalınmaya teşebbüs sonucu oluşan maddi zararlar bu tür sigortanın teminat kapsamındadır.

Sigorta Kuruluşu tarafından yaptırılan Ekspertiz Raporunda olsun, KTK'nun 83.maddesi kapsamında ilgili trafik ekiplerince düzenlenen Trafik Kazası Tespit Tutanağının gerek metin bölümünde gerekse kodlamalar bölümünde hasarın istiap haddine bağlı olarak diğer bir söylemle trafik kazasının oluş biçimiyle istiap haddi arasında uygun illiyet bağı olduğunu gösteren herhangi bir görüşe yer verilmemiştir.

Buna karşılık, davalı sigorta şirketince Sigorta Tahkim Komisyonuna yazılan 15.06.2010 tarihli yazı ve söz konusu yazının ekleri arasında olan mevcut hasarın poliçe kapsamında olduğunu sigortalıya bildiren 23.06.2010 tarihli yazıda ruhsat ile sevk irsaliyesi karşılaştırılmak suretiyle istiap haddinin aşıldığı belirtilerek çekişmeye konu hasar/zararın teminat dışında olduğu savında bulunduğu,

Buna karşılık, başvuru sahibince sigorta tahkim Komisyonuna yapılan 14.06.2010 tarihli başvuruda ise istiap haddine bağlı olarak tazmin edilmeyen hasar/zararı için KDV dahil 15.930.-TL talepte bulunulduğu, davalı sigorta şirketinin sigortalı römorka (frigofrik) ait ruhsatta belirtilen 22.900 kg istiap haddine bakıldığı, oysa römorkun özelliği itibariyle motorlu bir araç olmaması nedeniyle istiap haddinin KTK'na ilişkin Yönetmeliğin 128 nci

maddesine göre taşıma işleminde ancak dingil sayıları da göz önüne alınmak suretiyle römork ve çekicisinin KATAR olarak istiap haddinin saptanması gerektiği, nitekim Yönetmelikte belirtilen 3 dingilli römorka sahip 2 dingilli motorlu araçlarda KATAR ağırlığının yine Yönetmelikte yapılan değişikliğe paralel olarak % 5 ilave artırımı ile 42.000 kg olabileceği kantar fişine göre boş ağırlık olan 15.880 kg ın KATAR toplam ağırlığından tenzili suretiyle istiap haddinin 26.120 kg olabileceği, aracın trafik kazası esnasında taşıdığı yükün ise 25.080 kg olması nedeniyle istiap aşımından söz edilemeyeceği savında bulunduğu, anlaşılmaktadır.

… 971 plakalı aracın salt tescil belgesinde belirtilen istiap haddi ile rizikonun gerçekleştiği anda araç üzerinde bulunan 25.080 kg yük karşılaştırıldığında 22.900 kg isabet eden istiap haddinin aşıldığı görülmekte ise de, bir aracın (römork-dorse) istiap haddinin ancak çekici ile birlikte KATAR şeklinde değerlendirilmesi gerektiği, aksi takdirde salt dorsenin tek başına trafiğe çıkmasının mümkün olmadığı, bu anlamda da Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 2008 yılındaki değişikliği de göz önüne alınmak suretiyle istiap haddi hesaplanması gerekmektedir.

Başvuru sahibi tarafından ibraz edilen … 971 plakalı aracın trafik tescil belgesine (Ek 7) bakıldığında istiap haddinin azami yük ağırlığının 32.900 kg, net ağırlığının ise 10.000 kg olarak gösterildiği, buna karşılık dava dışı Ş. firmasınca düzenlenen 28.02.2010 tarihli … nolu sevk irsaliyesi ile kantar fişi sonuçlarına göre sigortalı aracın Karayolları Yönetmeliğinin 128 nci maddesinde belirtilen KATAR ağırlığının 40.960 kg olduğu, KATAR boş ağırlığının ise 15.880 kg olduğu bu anlamda da kazanın gerçekleştiği anda araç üzerindeki yükün 25.080 kg olarak taşındığı ve sigortalı aracın istiap haddinin belirlenme yönteminin yukarıda ifade edildiği şekilde olması gerekmektedir.

Nitekim, Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 22.03.2008 tarih ve 26824 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan değişikliğe göre % 5 e yükseltilen tartı toleransı ve 3 dingilli römorka sahip 2 dingilli motorlu araçların 42.000 kg olan istiap haddi göz önüne alındığında;

40.000 kg x % 5 = 40.000 + 2.000 = 42.000 kg

Kantar fişine göre KATAR'ın boş ağırlığı: 15.880 kg

KATAR'ın taşıma kapasitesi : 26.120 kg olarak hesaplanmaktadır.

Yukarıda belirtilen açıklamalar ışığında rizikonun gerçekleştiği anda üzerinde 25.080 kg yük olan KATAR'ın (çekici ve römork birlikte) istiap haddini aşılmadığı bu anlamda da kasko sigorta poliçesi genel şartlarının A.5.10 ncu maddesi ile örtüşen bir durumun söz konusu olmadığı, diğer bir anlatımla rizikonun gerçekleştiği anda meydana gelen hasar/zarar ile istiap haddi arasında uygun bir illiyet bağının bulunmadığı, sigortalı aracın ruhsatında belirtilen istiap haddinin 2918 sayılı KTK Yönetmelik Madde 128 ile 2918 sayılı KTK'nun 3.maddesinde taşıma sınırının aracın güvenle taşıyabileceği en çok yük ve yolcu ağırlığı olarak belirlendiği hükmüne uygun bir taşıma yapıldığı anlaşılmakla gerçekleşen hasar/zararın

kasko sigorta poliçesi genel şartları kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. (YHGK, 05.12.2001, 11-1109/1108 – Yargıtay 11 HD 13.01.2004, E 2003/6000, K 2004/149)

Taraflar arasında ikinci uyuşmazlık konusu olan hasar miktarı ile rizikonun gerçekleşme biçimine göre istiap haddinin aşılıp aşılmadığı, istiap haddi aşılmış ise yük ile trafik kazası arasındaki uygun illiyet bağının olup olmadığı yönünde değerlendirmeler yapılmış olup, başvuru sahibinin KDV dahil 15.930 TL talepte ulunabileceği, diğer bir söylemle davalı sigorta şirketinin TTK m.1299 ve Kasko Sigorta Poliçesi Genel Şartları kapsamında yedek parça ve işçilik masrafları ile KDV dahil olmak üzere toplam **15.930.-TL** tazminat ödeme sorumluluğu olabileceği hüküm altına alınmıştır.

Sonuç

1 – Sigorta Kuruluşu'na kasko sigortalı bulunan … 971 plakalı araçta 28.02.2010 tarihinde meydana gelen hasar nedeniyle, 15.930,00.-TL hasar tazminatının Sigorta Kuruluşu (Davalı) X Sigorta Şirketi'nden alınarak Başvuru Sahibi (Davacı) K. Ltd. Şirketine verilmesine,

2 – Başvuru Sahibi(Davacı) tarafından yatırılan 225.-TL'nin Başvuru ücretinin Davalı Sigorta Kuruluşu'ndan alınarak davacı Başvuru Sahibi'ne verilmesine,

3 – Başvuru Sahibi (Davacı) tarafından faiz talebinde bulunulmadığından ve Başvuru Sahibi kendini vekil ile temsil ettirmediğinden, faiz ve vekalet ücreti takdirine yer olmadığına, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30.maddesinin 16.fıkrası uyarınca kesin olarak oybirliği ile karar verildi. 11.08.2010

* * *

GERİ

- **<u>22.07.2010 Tarih ve K-2010/278 Sayılı Hakem Heyeti Kararı</u>**

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuruda bulunan E., … 5160 plakalı aracının 02.03.2010 tarihinde meydana gelen trafik kazası sonucu hasara maruz kalmasına ilişkin olarak Sigorta Tahkim Komisyonu'na yapılan uyuşmazlık müracaatında;

"Şikayet konusu; 12/02/2010 tarihinde X Sigorta AŞ'ye 1.380 TL karşılığında … 5160 aracımı kasko yaptırdım. Ama 03.03.2010 tarihinde kaza yaptık.

Sigortanın yönlendirmesiyle yetkili serviste eksper ve servis uyuşmazlığından dolayı 23 iş günü mağdur edildik. Hem zaman kaybı ve maddi kaybımız oldu ve basit bir ret cevabı verildi. Bende aracımı teslim alıp serviste paramla yaptırdım ve bana haber verilmeden poliçem iptal edildi. Bu konuyu huzurlarınıza arz ederim. Gerek duyulursa A.İ.H.M.E. dahi giderim." şeklinde beyan ve talebinde bulunmuştur.

Sigorta Kuruluşunun Cevapları

Başvuru sahibi sigortalı E.'nın yaptığı müracaat ve Komisyon'a sunduğu belgeler çerçevesinde Sigorta Tahkim Komisyonu tarafından yapılan inceleme sonucunda uyuşmazlık konusu hakkında 14.04.2010 tarih ve 2010/1281 sayılı yazı ile X Sigorta AŞ'den konuya ilişkin cevap talep edilmiştir. X Sigorta AŞ, 21.04.2010 tarih ve … sayılı cevabı yazısında;

"E. adına kayıtlı … 5160 plakalı aracın 02.03.2010 tarihli hasarı ile ilgili şirketimizde … no'lu hasar dosyası açılmıştır. İlgili araçta meydana gelen hasar, tek taraflı kaza sonucunda meydana gelmiş ve resmi birimler nezdinde zabıt tutturulmadan şirketimize beyanlı hasar müracaatı yapılmıştır. Araç sahibi E.'nın yazılı beyanında kazanın kendisi tarafından 02.03.2010 tarihinde yapıldığı ifade edilmiştir.

Hasarın ekspertizini yapan eksper H. tarafından şirketimize iletilen eksper raporunda, kaza ile ilgili araç sahibi tarafından verilen yazılı beyanda olay yeri adresinin tam olarak belirtilmemesi ve araç sahibi tarafından da sözlü olarak ifade edilmemesi nedeniyle olay yeri tespitinin yapılamadığı belirtilmiştir. Eksper tarafından ilgili raporda ayrıca, araç üzerinde önceden meydana gelmiş ve özensiz tamir edilmiş hasarlar olduğu, hasar tarihi ile poliçe başlangıç tarihinin yakın olduğu, aracın daha önceden kasko sigorta poliçesinin olmadığı ve sigorta yapılırken araç görülmeden sigorta yapıldığı belirtilmiştir.

Eksper raporu üzerinden yapılan inceleme sonucunda hadise ile ilgili şirketimiz tarafından araştırma çalışması yaptırılmıştır.

Şirketimize iletilen araştırma raporu üzerinden yapılan incelemede aşağıda belirtilen hususlar tespit edilmiştir.

Araç sahibi E. tarafından yazılan ilk hasar beyanında kazayı kendisinin 02.03.2010 tarihinde yaptığı ifade edilmiştir. Araştırma çalışması sırasında vermiş olduğu ikinci yazılı beyanında kazayı yapan kişinin Kırıkkale'de eğitim gören kardeşi S. olduğu ifade edilmiştir. Araç sahibinin kardeşi S. tarafından hasara ilişkin ikinci yazılı beyanda 03.03.2010 tarihinde kazayı kendisinin yaptığı ifade edilmiştir. Kişinin İstanbul dışında olması nedeniyle ilgili beyan faks olarak ibraz edilmiştir

Sigortalı araç ilgili kazanın öncesinde de başka bir kazaya karışmıştır. Kaza ile ilgili karşı araç bilgileri alınmamıştır ve resmi birimlerce zabıt tutturulmamıştır.

Aracın, bir önceki kazası için aracın çekme işlemini yapan çekicinin sözlü ifadesinde olay anında araç başında araç sahibinin yalnız ve aşırı alkollü olduğu, aracın ön kısmının yoğun hasarlı olduğu, araç sahibinin aracı ısrarla servise çektirmek istemediği ve Esenyalı da bir evin önüne aracı çektirdiği ifade edilmiştir. Aracın çekme belgesi de araç sahibi E. tarafından imzalanmıştır. Araç sahibi tarafından bu kazanın ikinci kazadan bir gün önce kendi tarafından yapıldığını ve ufak bir hasar olduğunu ifade etmiştir. Aracın çekme belgesinde tarih 02.03.2010 olarak yazılmıştır ve araç sahibinin ilk kaza beyanında belirttiği kaza tarihi ile aynıdır.

Çekici ile götürülmeden hareket edemeyen ve hasarı tamir edilmeyen aracın, S.'nın ve E.'nın yazılı beyanında ifade edilen yük taşınması sırasında ikinci hasarının meydana gelmesi teknik olarak mümkün değildir.

Araçta oluşan hasar doğrultusunda duvar üzerinde hasar bulunmamaktadır. Ayrıca araç üzerinde de duvara çarpma izleri bulunmamaktadır.

Eksper raporu ve araştırma raporu doğrultusunda, meydana gelen hadise şirketimizce çelişkili ve tutarsız bulunmuştur.

Bu nedenle hasar dosyamız red edilmiştir ve hasar tazminat ödemesi yapılmamıştır." beyanında bulunmuştur.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

Tarafların dilekçe ve eklerindeki iddialarında özetle başvuran yakınıcı kasko sigortasında olayın teminat kapsamında olduğunu ve 5 000,00 TL' lik kasko tazminatı talep etmekte olup sigortacı ise hasardan bir gün evvelde aracın 02.03.2010 da Atalar mevkii Köz Kanat önünde kaza yaparak anlaşmalı çekici tarafından ev önüne çekildiğini, sonraki gün meydana gelen tek taraflı davaya konu olan hasarında önce beyanda kendisi tarafından aracın kullanıldığını sonradan ise yazılı olarak Kırıkkale'de öğrenci olan kardeşinin kullandığını beyanla araştırma şirketinin raporuna göre iddia edilen yerde kaza izi bulunmadığını beyanla hasar teminat haricinde olduğundan bu nedenlerle haksız talebin reddini beyan ve iddia etmiştir**.**

Sigorta poliçesinin incelenmesinde G. Ara. Hiz. Ltd. Şti. vasıtasıyla davalı sigorta şirketine … kamyonet model aracını 12.02.2010-12.02.2011 tarihleri arasında … nolu KASKO SİGORTA POLİÇESİ ile 14 000 TL. lik kasko sigorta teminatı bulunmaktadır.

Sigortacılık Kanunu nun 30. maddesi gereğince dosya kapsamına göre HMUK, TTK BK Sigortacılık Kanununa ve Yargıtay Kararlarına göre dosya kapsamındaki tüm deliller değerlendirilerek karar verilmiştir.

Değerlendirme

Tahkim usulü açısından müracaatın reddini gerektirir bir husus tespit edilemediğinden dosyanın esasına geçilmesine karar verildi.

Halli Gereken Hukuksal Problem Olayın Oluş Şekline İlişkindir.

Dosyadaki beyan yazısına göre yakınıcının kardeşi S.; "03 Mart 2010 da işini yaptığım inşaata malzeme götürürken … numaranın karşısındaki binanın duvarına yerin yağışlı olmasından dolayı direksiyon hakimiyetini kaybettiğim için aracım duvara çarptı ve hasar oluştu "şeklinde aracının hasar gördüğü, iddiasında bulunmuştur.

Davalı X Sigorta AŞ ise hasardan bir gün evvelde aracın 02.03.2010 da … önünde kaza yaparak anlaşmalı çekici tarafından … ev önüne çekildiğini, sonraki gün meydana gelen tek taraflı davaya konu olan hasarında önce beyanda kendisi tarafından aracın kullanıldığını sonradan ise yazılı olarak Kırıkkale'de öğrenci olan kardeşinin kullandığını beyanla araştırma şirketinin raporuna göre iddia edilen yerde kaza izi bulunmadığını beyanla hasar teminat haricinde olduğundan bu nedenlerle haksız talebin reddini beyan ve iddiasında bulunmuştur.

Diğer taraftan, TTK.nun 1282 nci maddesi uyarınca sigortacı, geçerli bir sigorta ilişkisi kurulduktan sonra oluşan rizikolardan sorumlu olduğu gibi, aynı Yasa'nın 1281 nci maddesi hükmüne göre kural olarak, rizikonun teminat dışında kaldığına ilişkin iddianın sigortacı tarafından kanıtlanması gerekmektedir.

İlkeler yukarıda anlatılan şekilde olmakla birlikte, sigortalı Kasko Poliçesi Genel Şartları'nın B.I'nci maddesi ve TTK.nun 1292/3 üncü maddesi uyarınca rizikonun gerçekleştiğine dair doğru ihbar mükellefiyetini kasten yerine getirmez veya iyi niyet kurallarına açıkça aykırı şekilde sigorta teminatı dışında kalan bir hususu sanki bu oluşan rizikonun teminat içinde imiş gibi ihbar ederse, ispat külfeti yer değiştirip oluşan rizikonun teminat içinde kaldığının ispat külfeti sigortalıya geçer.

Bu ilkeler doğrultusunda somut olaya baktığımızda, talebe konu olayın 03.03.2010 da gerçekleştiği iddia edilmektedir. Ancak 02.03.2010'da da aynı aracın kaza yaptığında taraflar mutabık olup, dosyada çekici evrakı olarak bulunan ve sigortalı yakınıcı tarafından da araştırma şirketine verilen 17.03.2010 tarihli 02.03.2010 tarihli kaza hakkındaki beyanında "… Restoran'dın önünde aracım park halinde bulunduğu sırada … Şirketi'ne ait sürücüsünün ehliyetsiz olduğunu öğrendiğim ancak plakasını alamadığımız bir kamyonet geri geri gelerek aracımın ön kısımlarından çarpması sonucu aracımın radyatöründe bir hasar meydana geldi aracımı kontrol ettiğimde hararetinin yükseldiğini gördüm bunun üzerine X Sig. Yol Yard. Hizm. Arayarak çekici talep ettim ve şirketin görevlendirdiği çekici ile aracı Esenyalı'da bulunan kayınpederime ait ikametin önüne getirdim ancak aracı lazım olması ve bir yere malzeme götürmem gerektiği için kardeşim S.'in kullandığı aracımla yukarıdaki izah ettiğim kaza meydana geldi ve kazadan hemen sonra acentemi bilgilendirdim ve … Oto Servisi'ne götürerek bıraktım." şeklinde beyanda bulunmuştur.

Komisyonumuza müracaat dilekçesi içeriği incelendiğinde talebin 02.03.2010 deki değil 03.03 2010 deki hasara ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. 03.02.2010 deki kaza ile yakınıcının

beyanına göre ”ehliyetsiz hasar verip uzaklaşan … Aracı” hakkında yakınıcının bir karakol müracaatı ya da hasar talebinde bulunmamış olması olağan hayat kurallarına uygun değildir. Olağan hayat tecrübelerine göre aracın ön kısmını hasarla yan hatta radyatöre zarar vererek aracın hararet yapmasına neden olan ve bu nedenle de çekici ile olay yerinden çekilmek zorunda kalınan aynı aracın hiçbir tamir görmeden sırf “araca ihtiyacım var “ düşüncesi ile hemen ertesi gün çalıştırılıp kullanılmasının da olağan hayat tecrübelerine göre normal karşılanması mümkün değildir.

03.03.2010 tarihinde gerçekleştiği iddia edilen olay yerine ilişkin olarak dosyada mevcut bulunan fotoğraflar arasında yer alan sarı renkle boyalı binaya ait fotoğraflar incelendiğinde kaza izi görünmemektedir. Sigortalı araçta iddiaya göre önemli hasarlar oluşmasına karşılık binada dosyadaki fotoğraflara göre kaza izi bulunmaması ve özellikle 02.03.2010 da gerçekleştiği taraf ifadelerine göre sabit olan ancak yakınıcıya göre “ehliyetsiz … Aracı’nın karıştığı kaza hakkında kaza zaptı tutulmamış olması ve özelliklede karakola şikayette bulunulmamış olması bu konuda yakınıcı tarafından ek bir delilde sunulmamış olması nedeni ile komisyonumuz önündeki talebe konu 03.03.2010 tarihli kaza hasarı hakkında bir kaza zaptı ya da başkaca tevsike yarayan belge bulunmaması da gözetilerek iddia edilen kazanın, iddia edilen yerde ve şekilde gerçekleşmediğine ilişkin kanaat oluşturmuştur.

Keza, dosyaya mübrez 23 03 2010 tarihli Ekspertiz Raporunda, aracın ön kısmının hasarlı olduğu, sağ ve sol ön çamurlukların kapı ile birleşen bölgelerinde hasar olduğu, bu hasarların servis yetkilisinin de müşterek kanaatiyle hasar harici meydana geldiği ifade edilmiştir.

Uyuşmazlık konusu olayın, Yüksek Yargıtay’ın TTK’nın sigorta hükümleri kapsamında oluşan içtihatları çerçevesinde, sigortalının beyan ettiği şekilde gerçekleşmediği kanaati ile ispat edilemeyen talebin reddi gerekmiştir.

7. SONUÇ: Açıklanan nedenlerle;

A) E.’nın talebinin REDDİNE,

B) Masraf olarak hakeme müracaat edenin yatırdığı 30 TL. başvuru ücretinden kabul ve ret durumuna göre 30 TL’nin müracaat eden üzerinde bırakılmasına,

C) 5684 sayılı kanunun 30 maddesinin gereği ve HMUK gereği tasdik işlemi için ilgili Mahkemeye sevk edilmek üzere karar verilmiş, imza altına alınmış, Sigorta Tahkim Komisyonu Müdürlüğü’ne teslim ve tevdi edilmiştir.

* * *

GERİ

- **12.07.2010 Tarih ve K-2010/294 sayılı Hakem Heyeti Kararı**

Başvuru Sahibinin İddiaları ve Sunduğu Belgeler:

Başvuru sahibi E., tarafından, … 6616 plakalı aracı ile 09.01.2010 tarihinde maruz kaldığı maddi zararlı trafik kazasına ilişkin olarak zararının giderimi için sigorta şirketine başvurduğunu ancak sigorta şirketinin, kazanın iddia edilen yerde olmadığı daha önce olduğunun belirtilerek ödemenin reddedildiğini, oysa kazanın sunmuş olduğu raporda yazıldığı gibi olduğunu belirterek aracında oluşan 8.500 TL zararının giderimini istemektedir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar ve Sunduğu Belgeler

Başvuru sahibi tarafından … 6616 plakalı aracın uğradığı beyan edilen hasarına ilişkin olarak Tahkim Komisyonuna ibraz edilen evrak ve başvuru formundaki beyanlarına istinaden yapılan incelemeye dayalı olarak raportörce 29/04/2010 tarihli yazı ile X Sigorta AŞ'den hasar dosyalarında bulunan uyuşmazlığa yönelik belgeler ile şirket görüşlerinin bildirilmesi istenmiştir.

X Sigorta AŞ tarafından yapılan 19/04/2010 tarihli cevap ve ekli belgeler Komisyona intikal etmiş ve dosyaya eklenmiştir. Davalı sigorta şirketi vekili tarafından verilen cevap dilekçesinde özetle, sigortalıya ait … 6616 plakalı aracın 2784 sayılı kasko sigorta poliçesi ile müvekkili şirkete sigortalı olduğu, 09/01/2010 tarihli kaza ile ilgili olarak … sayılı hasar dosyasının açıldığı,

E.'a ait araç üzerinde yapılan ekspertiz incelemesi üzerine sigortalı araç üzerindeki hasarların olay yeri ile uyum göstermediğinin tespit edildiğini, araçtaki hasar izinin bariyer hasarı olduğu, ancak meydana geldiği iddia edilen hasar yerindeki bariyerler ile sigortalı araç karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, sigortalı araçtaki hasarın büyüklüğü karşısında bariyerlerin zarar görmemesinin mümkün bulunmadığı hususunun tespit edildiğini, sigortalı aracın belirtilen yerde ve belirtilen şekilde hasar göremeyeceği, beyan üzerine zabıt düzenlettirdiğinin tespit edildiğini, arka torsiyon hasarının ise belirtilen mahalde meydana gelemeyeceğinin belirlendiğini,

Bunun yanı sıra yapılan araştırmada aracın daha önce kasko sigortasının bulunmadığı, poliçe yaptırılmak için hafta sonu olmasına rağmen acele edilmesi, acente tarafından araç görülmeden sigorta yaptırıldıktan 8 gün sonra hasar ihbarında bulunduğu durumlarının da, aracın daha önceden hasar görmesi üzerine poliçe yaptırıldığı ve 8 gün sonra ihbarda bulunulduğu düşüncesini kuvvetlendirdiği, Başvuru sahibi sigortalının talebinin, kazanın belirtilen yerde gerçekleşmemiş olması sebebiyle, sigorta teminat kapsamı dışında olduğunu,

Talep konusu olayla ilgili yapılan ekspertiz incelemesi ve araştırma neticesi, sigortalının talebinde samimi olmadığı, aracın sağ tarafında aldığı hasarın büyüklüğü karşısında, bariyerlerde gözle görülür bir izin olmadığı; talebin Sigorta teminat kapsamında bulunmaması

sebebiyle, kabul etmediklerini beyanla, tüm tahkim giderlerinin ve vekalet ücretinin talep sahibi üzerinde bırakılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Kasko Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi Hükümleri

İnceleme ve Değerlendirme

Taraflar arasındaki ihtilaf, başvuru sahibine ait … 6616 plakalı aracın 09.01.2010 günü gerçekleştiği iddia olunan kaza sonucu hasarlanması nedeniyle kasko sigortacısı X Sigorta A.Ş.'nce ödenmesi gereken bir tazminat olup olmadığı ve özel olarak meydana gelen kaza ve oluşan zararın kasko poliçesi teminatına dahil olup olmadığına ilişkindir.

Dosyada mevcut X Sigorta A.Ş. tarafından düzenlenmiş … sayılı poliçede E.'a ait 45 … 6616 plakalı aracın 01.01.2010/2011 tarihleri arasında davalı sigorta şirketince sigorta kasko sigortası himayesi altına alındığı anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut olay yeri kolluk güçlerince tutulmuş Trafik Kazası Tespit Tutanağı incelendiğinde; tutanaktaki anlatımın, olayın 09.01.2010 tarihinde 05.50 sıralarında Kırkağaç, Çevreyolu üzerinde meydana geldiği, kazanın, E.'ın sevk ve idaresindeki oto ile Soma istikametinden Jandarma alayını geçerek çevreyolu üzerinden Kırkağaç 70. Sokak ışıklı kavşağa 150 metre kala seyir halinde iken aracının önüne çıkan köpeğe çarpmamak için önce sola manevra yapması sonucu aracının sol ön teker ve ön kapı alt kısmı ile orta refüje daha sonra sağa savrularak aracının sağ ön çamurluk kısmı ile yolun sağındaki demir bariyerlere çarpması neticesinde tek taraflı ve maddi hasarlı trafik kazasının meydana geldiği biçiminde olduğu görülmüştür.

T. Sigorta Eksperliği Ltd. Şti. tarafından tanzim edilmiş 12.02.2010 tarihli Kesin Ekspertiz Raporunda kaza sonucunda araçta malzeme ve işçilik olarak toplam KDV hariç, 9.329,27 TL hasar oluştuğu, (KDV 1.679,27 TL) notlar bölümünde ise kaza mahallinde inceleme yapıldığı olay yerinde sol tarafta bulunan orta refüj yanında kırık bakalit ve stop lambası cam parçalarının olduğunun, sağ tarafta bulunan bariyerde ise siyah renkli sürteme izinin olduğu, ancak bu izden araç üzerindeki hasarın daha büyük olması gerektiği kanaati açıklanmıştır.

Sigorta şirketince görevlendirilen S. Sigorta Araştırma İnceleme ve Danışmanlık Ltd. Şti. tarafından hazırlanan Araştırma Raporunda, ilgililerin beyanına başvurulduktan ve olay yeri ile hasarlı araç incelendikten sonra sonuç olarak iddia edilen hasarın sigortalı tarafından belirtilen yer ve zamanda meydana gelmediği kanaatine varıldığı belirtilmektedir. Dosyada mevcut aynı şirkete ait görevlilerin düzenlediği 1.2.2010 tarihli araştırma tutanağında da benzer anlatımın olduğu görülmüştür.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Davacıya ait aracın, davalı sigorta şirketi tarafından 01.01.2010/2011 tarihleri arasında kasko rizikolarına karşı sigortalandığı, sigortalının 09.01.2010 tarihinde tek taraflı kaza yaptığını beyanla hasarının ödenmesini istediği ancak sigorta şirketinin ödenmesi istenen hasarın belirtilen yer, zaman ve şekilde olmadığı iddiası ile hasar ödeme istemini reddettiği ihtilafın bu yüzden çıktığı anlaşılmaktadır. İhtilaf sigortalının ihbar yükümlüğü ile ilgilidir. Sigortalının ihbar yükümlülüğü ve ispat yükü ile ilgili olarak Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun diğer kararlara örnek olan ve uygulamaya yön veren 16.12.1998 tarih ve E. 1998/11-872 K. 1998/905 sayılı kararı şu şekildedir;

"Mal sigortaları türünden olan kasko sigortası poliçesinin teminat kapsamını belirleyen A/1 maddesine göre gerek hareket gerekse durma halinde iken sigortalının veya aracı kullananın iradesi dışında araca ani ve harici etkiler neticesinde sabit veya hareketle bir cismin çarpması veya aracın böyle bir cisme çarpması, müsademesi, devrilmesi, düşmesi, yuvarlanması gibi kazalar ile üçüncü kişilerin kötü niyet ve muziplikle yaptıkları hareketler, aracın yanması, çalınması veya çalınmaya teşebbüs sonucu oluşan maddi zararların bu tür sigortanın teminat kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan TTK. 1282. maddesi uyarınca sigortacı, geçerli bir sigorta ilişkisi kurulduktan sonra oluşan rizikolardan sorumlu olduğu gibi aynı Yasanın 1281. maddesi hükmüne göre ***kural olarak rizikonun teminat dışında kaldığına ilişkin iddianın sigortacı tarafından kanıtlanması gerekmektedir.*** *Olayın sigortalının ihbar ettiği şekilde değil de sigortacının iddia ettiği şekilde gerçekleşmesi halinde ise bu oluş şeklinin Kasko Sigortası Genel Şartlarının A.5 maddesinde sayılan teminat dışında kalan hallerden olması gerekmektedir.*

İlkeler yukarıda anlatılan şekilde olmakla birlikte sigortalı Kasko Poliçesi Genel Şartlarının 1.5 maddesi ve TTK. 1292/3. maddesi uyarınca rizikonun gerçekleştiğine dair doğru ihbar mükellefiyetini kasten yerine getirmez veya iyiniyet kurallarına açıkça aykırı şekilde sigorta teminatı dışında kalan bir hususu sanki bu oluşan rizikonun teminat içinde imiş gibi ihbar ederse ispat külfeti yer değiştirip oluşan rizikonun teminat içinde kaldığını ispat külfeti sigortalıya geçer.

(...) riziko'nun ihbar edilenden farklı şekilde gerçekleştiğini ispat külfeti sigortacı'da bulunmaktadır. İspat külfeti somut olayda davalı sigortacıda olmakla, ***sigortacı rizikonun ihbar edilen yerden farklı şekilde oluştuğunu aracın sigorta teminat dışında ve başka yerde hasarlanıp olay yerine getirildiğini soyut iddialarla değil somut delillerle kanıtlamalıdır****.*

Yargıtay'ın, sigortalının ihbar yükümlülüğü ve ispat yükü ile ilgili yukarıda aktarılan ilke kararında belirlediği ilkeler benzer olaylarda da ilgili Hukuk Dairesi tarafından uygulanmakta ve bu yönde bir içtihat oluşmuş bulunmaktadır. (Kararlar için bkz. **Salih Çelik-Muktedir Lale**, Sigorta Hukuku, Seçkin yayınları, Ankara, 2007, C. I, 524 vd.)

Rizikonun ihbar edilen şekilde olmadığını ifade eden ve bu şekilde rizikonun ihbar edilen şekilde olmadığı konusunda ispat yükü altında bulunan sigorta şirketi eksper raporuna ve özel araştırma raporuna dayanmaktadır. Eksper raporunda aracın çarptığının ifade edildiği bariyer üzerinde siyah sürtünme izi bulunduğu ancak kazanın daha fazla zarara sebebiyet vermesi gerektiği kanaati açıklanmaktadır. Eksper, aracın soldaki refüje çarpması sonucu oluşabilecek bakalit ve stop far parçalarını da görmüştür. Dosyada bulunan fotoğraflarda bu kalıntılar gözükmektedir. Özel araştırma raporunda da sürücü, acente yetkilisi ve kaza tutanağını tanzim eden kolluk görevlisinin beyanları aktarılmaktadır. Acente, sigorta poliçesini düzenlerken aracı görmediğini beyan etmektedir. Sürücü ve kolluk görevlisinin beyanlarında özel bir bilgi bulunmamaktadır. Bariyerdeki sürtme izi araştırma yapan kişi tarafından da görülmüştür. Araştırma raporunda aracın sağ arka tekerlek hasarının kazada meydana gelemeyeceği, aracın görülmeden poliçe tanzim edilmesi, sigortalının poliçe düzenlenmesindeki ısrarlı tutumu, poliçe başlangıç tarihi ile kaza tarihi arasında sekiz gün bulunması gibi nedenlerle kazanın iddia edilen yer, zaman ve biçimde meydana gelmemiş olduğu kanaati açıklanmıştır.

Sigorta şirketinin kazanın belirtilen yer, zaman ve şekilde olmadığı iddiası eksper raporuna ve özel araştırma raporuna dayanmaktadır. Her iki belgede de, aksi ispat edilinceye kadar geçerli olan Trafik Kaza Tutanağının aksini gösterecek somut kanıtlar bulunmamaktadır. Somut kanıt düzeyine ulaşmayan şüphe ve emare düzeyinde kalan bilgilerle sigortalının beyanının aksinin kanıtlandığı söylenemez. Bu konuda ispat yükü sigortacıdadır. Yargıtay da sigortacının, rizikonun ihbar edilen yerden farklı şekilde oluştuğu, aracın sigorta teminatı dışında ve başka yerde hasarlanıp olay yerine getirildiği hususunun soyut iddialarla değil somut delillerle kanıtlaması gerektiğini içtihat etmektedir. (Yukarıda aktarılan HGK kararı; Ayrıca bkz. Yarg. 11. HD. 09.06.2003 t. E.597/K.6113 sayılı kararı, **Çelik-Lale**, 524). Bu koşullar altında somut olayda sigortacının oluşan hasarın sigorta teminatı dışında olduğunu dosya kapsamında kanıtlayamadığının kabulü gerekmektedir. O halde meydana gelen hasar sigorta teminatına dahildir.

Eksper raporunda araçda kaza sonucunda parça ve işçilik olarak KDV dahil 11.008,54 TL hasar belirlenmiştir. Başvuru talebinde, Sigortalının talebi 8.500,00 TL dir. Faiz istenmemiştir. Özel araştırma raporunda aracın kaza ile uyumlu olmadığı belirtilen sağ arka tekerlek hasarı ile ilgili olarak Eksper Raporunda özel bir bilgi bulunmamaktadır. Bu hasarın daha önce meydana gelmiş olduğu kabul edilse dahi tüm hasar içinde talep edilmeyen bölümde kaldığı düşünüldüğünden bu aşamada bu yönde bir araştırma yapılmasına gerek görülmemiştir.

Sonuç

Yapılan değerlendirmeler ve belirtilen gerekçeler neticesinde oy birliği ile;

1. Başvuru sahibinin talebinin kabulü ile **8.500,00 TL** sigorta tazminatının davalı X Sigorta AŞ'den alınarak davacı E.'a verilmesine,
2. Başvuru sahibi tarafından yapılmış **90,00 TL** yargılama giderinin davalı X Sigorta AŞ'den alınarak davacı E.'a verilmesine,
3. Davacı faiz talep etmediğinden bu konuda bir karar verilmesine yer olmadığına kesin olarak karar verildi.

* * *

GERİ

II. KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK (TRAFİK) SİGORTASI POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR

- **16.08.2010 Tarih ve K-2010/326 Sayılı Hakem Kararı**

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi F. tarafından 30.06.2010 tarihli başvuru belgesine ekli beyanında;

X Sigorta A.Ş. nin … no.lu müşterisi olduğunu, 27.02.2010 Cumartesi günü Bostancı Köprüsü Mevkiinde kendi idaresindeki … 8312 plaka numaralı aracı ile … kapı no.lu İETT otobüsü ile kaza yapmış bulunduğunu, ilgili kazadan dolayı X Sigorta A.Ş. tarafından adına … no.lu dosyanın açıldığını;

İETT Genel Müdürlüğü tarafından ilgili otobüsün masrafları için 497,40 TL tutarında (20 saatlik) işçilik bedeli, 140,65 TL tutarında malzeme bedeli, 114,85 TL tutarında malzeme ve işçilik KDV bedeli ve 300,00 TL tutarında (10 saatlik) araç bekleme bedeli olarak toplam 1.052,90 TL'yi gösterir 325 kayıt no.lu Hasar Keşif Raporunun X Sigorta A.Ş. ye gönderildiğini, ayrıca İETT Genel Müdürlüğünce tarafına verilen %80 kusur oranını gösterir bilirkişi raporu ile bu orana denk gelen 842,32 TL. lik, sigorta şirketince yapılması gereken, ödeme talebine rağmen sigorta şirketince sadece 372,00 TL lik ödeme yapılmış bulunduğunu;

Bu eksik ödemeden dolayı İETT Genel Müdürlüğü tarafından, ödenmeyen 470,32 TL tutarın 15 gün içerisinde ödenmesi ödenmediği takdirde yargı yoluna başvurulacağını bildirir yazı gönderilmiş olduğunu ve bu yazının 03.06.2010 günü teslim alındığını, 04.06.2010 günü sigorta şirketinin genel merkezine gidip hasar işleri servisinde ilgili dosya memuru ile görüşmesinde sigorta şirketince İETT Genel Müdürlüğüne eksik ödeme yapıldığı söylenerek İETT Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen "Ödeme" konulu yazının tarafınca gösterilip bunun sebebi sorulduğunda …ödeme miktarında yanlışlık yapıldığı ve eksik ödeme olduğu, aradaki 105,00 TL tutarındaki farkın hemen ödenebileceği, İETT nin belirlediği %80 kusur oranının sigorta şirketince dikkate alınamayacağı, yukarıda belirtilen 114,85 TL tutarındaki KDV bedelinin fatura kesilmemesi sebebiyle ödenemeyeceği, 300,00 TL tutarındaki 10 saatlik araç bekleme bedeli ile olarak ise belirtilen tutarın trafik sigortası kapsamına girmemesinden dolayı herhangi bir ödeme yapılamayacağı hususlarının kendine beyan edildiğini;

09.06.2010 tarihinde X Sigorta A.Ş. Genel Müdürlüğüne hitaben bir dilekçe yazarak durumu detaylı bir şekilde anlatmak suretiyle İETT Genel Müdürlüğü tarafından talep edilen 470,32 TL'nin tamamen ödenmesini talep ettiğini;

Eksik ödenen meblağdan 11.06.2010 tarihinde 105,00 TL'nin İETT Genel Müdürlüğü hesabına ödendiğinin kendisi tarafından tespit edildiğini, sigorta şirketince yapılan tüm ödemelerden sonra kalan 365,32 TL tutarındaki meblağın kendisi tarafından İETT Genel Müdürlüğü hesabına yatırılmış olup, yukarıda belirtilen 114,85 TL'lik KDV tutarını alabilmesi için İETT Genel Müdürlüğüne ibraz edilmek suretiyle fatura alındığını, KDV

tutarından 85,00 TL'lik kısmın tarafına ödenebileceği söylenmiş olmasına rağmen 23.06.2010 tarihi itibariyle kendisine herhangi bir ödeme yapılmadığını;

Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının "A.1. Sigortanın Kapsamı" başlıklı maddesi ile "B- Hasar ve Tazminat Bölümü", "B.4 Zarar görenlerin haklarının saklı tutulması ve sigortacının İşletene Rücu Hakkı" maddesindeki açıklamalar ve ayrıca 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 92. maddesinde sayılmış olan Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası dışında kalan hususlar kapsamında hiçbir şekilde belirtilmediğinden sigorta ettirenin mağdur duruma düşürülmemesi … tüm ödemelerin yapıldığının tarafına söylenmesi üzerine İETT Genel Müdürlüğü tarafından hesaplanan toplam tutardan ödenmemiş olan 365,32 TL'lik kalan tutarın sigorta şirketince tarafına ödenmesini talep etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

X Sigorta A.Ş. Hasar Grup Müdürlüğünce 06.07.2010 tarihli cevap dilekçesinde:

Şirketleri nezdinde mevcut … no.lu Trafik Hasar Dosyasına ait belgelerin dilekçe ekinde gönderildiğini;

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının aracında meydana gelen hasarla ilgili malzeme ve işçilik toplam bedeli olarak 637,00 TL talep edildiğini, Trafik kaza tespit tutanağına göre %75 kusur nispetinde belirlenen 477,00 TL'nin sehven 327,00 TL olarak ödenip bakiye 105,00 TL'nin ek ödeme olarak ilgili kuruluş hesabına gönderildiğini, talep edilen KDV tutarı ile ilgili fatura ibraz edilmediğinden ödeme yapılamadığını; sigortalı tarafından ödenerek sonradan ibraz edilen fatura aslına ilişkin 224,00 TL KDV bedelinden sigortalının %75 kusuruna istinaden 85,00 TL olarak ödendiğini, işletme gelir kaybının ise (300,00 TL %75 = 225,00 TL) poliçe Genel Şartları gereğince ödenmediği hususunda açıklama yapmıştır.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

Borçlar Kanunu 42, 43. maddeleri, Karayolları Trafik Kanunu 85, 91 maddeleri, Karayolları Trafik Tüzüğü, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Poliçesi Genel Şartları, HUMK. 516, 530. ve 534. maddeleri.

Değerlendirme

Dosyaya sunulan X Sigorta Şirketi tarafından düzenlenmiş Sigortalısı F. olan … sayılı ve 31.03.2009 tarihli, Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi içeriğine göre: … 8312 plakalı, … marka Hususi araç sigorta edilmiş olup, araç başına maddi hasar teminat limiti 15.000,-TL dir.

İbraz olunan 27.02.2010 tarihli Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağına göre; "*Bostancı Güney Köprüsu İçerenköy istikametinde Türk Metal İş Sendikası Kadıköy şubesi karşısında meydana gelen maddi hasarlı trafik kazasında, sürücü F. idaresindeki ... 8312 plaka numaralı araç ile seyir halindeyken kaza mahalline geldiğinde aracın gaz yemeyerek ikinci vitesten birinci vitese geçirmek isterken hafif şekilde aracını kaydırarak sol arka köşe*

kısmı ile sol tarafında aynı istikamete seyir halinde bulunan sürücü R. idaresindeki ... 0078 plaka numaralı aracın sağ yan orta kaporta ve orta kapı kısımları ile çarpışması sonucu maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiği, kazanın oluşumunda ... 8312 plakalı araç sürücüsünün 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda yer alan Sürücülere ait asli kusurdan on manevraları düzenleyen genel şartlara uymama" kusurunun ... 0078 plakalı araç sürücüsünün tali kusurlardan 52/1B maddesini ihlal ettiği, kaza yeri tespiti ve sürücü beyanlarından anlaşıldığı" şeklinde tutanak düzenlenmiştir.

Başvuru sahibi sigortalı F. , İETT Genel Müdürlüğünün kendisine rücu edeceği hasar miktarı 1.052,90 TL den aleyhine başvuruda bulunulan sigorta kuruluşu tarafından ödenen miktar düşülmek suretiyle kalan 365,32 TL lik miktarında sigorta kuruluşu tarafından kendisine ödenmesini talep etmiş olup, uyuşmazlık özü itibariyle kusur oranları (%75 - %80) KDV bedelinden sorumluluk ile işletme gelir kaybının poliçe teminatına dahil olup olmadığı hususların toplanmaktadır.

Borçlar Kanunu ve Karayolları Trafik Kanununun ilgili hükümleri gereğince sürücünün kusuru ilke olarak ağır kusur ve hafif kusur olarak belirlenmiş olup, olayda uyuşmazlığa yol açan %5'e varan bir oranı tespit eden ince bir ayarı bulmak ve buna göre hüküm kurmak mümkün değildir.

Sigortacı, sigorta sözleşmesinden kaynaklanan tazmin borcunu yerine getirirken sigorta ettirenin gerçek zararını gidermekle yükümlü olduğundan, hasar bedeli sebebiyle sigorta ettirenin 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununu gereğince ödenmesi gereken KDV'yi de sigortalısına ödemekle yükümlüdür.

3065 sayılı KDV Kanununun 29/a maddesinde vergi indirimi sebebiyle tanınan hak sigortalıya ait bir hak olup, bundan gerçek zararı ödemekle yükümlü olan sigorta şirketinin hak iddia etmesinin mümkün bulunmamasına göre KDV'ye düşen miktar da sigorta şirketinin sorumluluğuna dahil olmaktadır (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 04.03.1997 gün ve 1997/745 – 1346 sayılı inancı).

Aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketi ZMSS hükümlerine göre, işletenin 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 85/1. maddesi hükmündeki hukuki sorumluluğunun aynı yasanın 91/1. maddesi uyarınca üstlenmiş olup, gerek anılan madde ve gerekse Zorunlu Mali Sorumluluk Trafik Sigortası Poliçesi Genel Şartlarının 2. maddesi ölüm veya cismani zararlar dışında ancak bir şeyin zarara uğraması halinin teminat kapsamında olduğunu açıklamış bulunmasına göre, İETT Genel Müdürlüğüne ait aracın tamiratı süresince otobüs işleticisinin uğrayacağı kazanç kaybı teminat dışında kalmaktadır. Bu nedenle 10 saatlik işten kalma süreci olarak talep edilen 300,00 TL'nin sigorta şirketi tarafından ödeme kalemleri dışında bırakılmasında yasaya uymayan bir cihet görülmemiştir (Yargıtay 11 Hukuk Dairesi 14.06.2004 gün ve 2003/12783 E., 2004/6678 K. Sayılı ilamı – Sayın Işıl ULAŞ, Uygulamalı Sigorta Hukuku Yıl 2005, Sahife 789 – 790).

Açıklanan nedenlerle 65,32 TL'nin daha aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketinden tahsiline, fazla istemin ise reddine karar vermek gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç

Yukarıda sunulan nedenlerle;

1. Talebin kısmen kabulü ile 65,32 TL'nin aleyhine başvuru yapılan sigorta kuruluşundan tahsili ile başvuru sahibine ödenmesine, fazlaya ilişkin istemin reddine; Talep edilmediğinden faiz hususunda karar verilmesine yer olmadığına;

2. Hakem dosyası giderlerinden HUMK 417/I. maddesi gereğince 5/6 sının başvuru sahibi üzerinde bırakılarak, 6,00 TL'nin aleyhine başvuru yapılan sigorta kuruluşundan tahsili ile başvuru sahibine ödenmesine, bakiyesinin Başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına;

Sigortacılık Kanununun 30/12. maddesinin göndermesiyle her iki taraf için de kesin olmak üzere 16.08.2010 tarihinde dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda karar verildi.

* * *

GERİ

- **<u>22.07.2010 Tarih ve K-2010/279 Sayılı Hakem Heyeti Kararı</u>**

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru Sahibi S. Vekili Av. E., Müvekkilinin, 07.03.2010 günü saat 19:00 sularında … 66 plakalı aracı ile Kocaeli istikametinden gelip İstanbul istikametine seyrederken Ankara-İstanbul otoyolunun Dilovası mevkiine geldiklerinde müvekkil aracı ile sağ şeritte iken orta şeritte seyreden … 2577 plakalı çekici TIR, müvekkilin solundan müvekkilin bulunduğu şeride geçmek isterken TIR'ın dorsesi müvekkilin aracının sol arka kısmına vurarak bariyerle TIR arasına sıkışması sonucu müvekkilin aracını yaklaşık 10 metre sürükleyerek kaza meydana geldiğini, kaza mahalline polis ve karayolları ekibinin geldiğini, polisin yaralamalı kaza olmadığı için taraflara kendi aralarında tutanak tutmalarını tavsiye ederek ve sıkışan trafiği açarak olay mahallinden ayrıldıklarını, Karayolları ekipleri ise bariyerde ve diğer karayoluna ait emtialarda hasar meydana gelmediği için olaya müdahil olmadıklarını, kaza yapan taraflar olay mahallinde tutanak düzenleyerek durumu zapt altına aldıklarını, daha sonra müvekkilin aracını yetkili servise çekici marifeti ile çektirildiğini, Müvekkilinin durumu sigorta şirketine ihbar ettiğini, eksperin gerekli incelemeleri yaptığını ve aracın pert olduğunu belirttiğini, durum bu merkezde iken sigorta şirketi müvekkile 31.03.2010 tarihli yazısı ile "….maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının geçerli olmadığı (tutanak tutulmayacak durumlardan "bariyerlere çarpılması sonucu kamu malına zarar verilmesi nedeniyle polis ve jandarma çağırmak gereklidir.") denilerek, bu nedenle sigortalı araç sürücüsünün kusuru gösteren resmi makamlar tarafından tutulmuş zabıt olmadığından taraflarına herhangi bir tazminat ödemesinde bulunamayacaklarını bildirerek hasar tazmin taleplerinin reddedildiğini belirtmiştir.

Sigorta Şirketinin bu gerekçesinin yerinde olmadığını, şöyle ki; Sigorta şirketi bariyerlere çarpma sureti ile kamu malına zarar verildiğini bu nedenle resmi kurumlar tarafından zabıt tutulması gerekirken müvekkillerinin kendi aralarında yaptığı tutanağın geçersiz olduğunun ifade edildiğini, Ekte sunulan Karayolları genel Müdürlüğü 17 Bölge Müdürlüğünün 12.04.2010 tarihli 502-00517 sayılı yazısı incelendiğinde herhangi bir kamu malının zarar görmediği çok açık bir şekilde anlaşılacağını, resmi kurum cevaplarından da anlaşılacağı üzere olayda kamunun zararı oluşmadığını, Sigorta şirketinin ayrıntılı araştırma yapmadan sathi bir inceleme ile taleplerini reddettiğini, başvuru ekindeki karayolları müdürlüğünün cevabı incelendiğinde kamu malı zarar görmediğinin açık olduğunu, bu nedenle haksız reddedilen müvekkilinin aracına ait 5.900 TL. araç hasarının sigorta şirketine kaza ihbar tarihi

olan 08.03.2010 tarihinden itibaren yasal faizi ve vekalet ücreti ile birlikte karşı yan olan X Sigorta A.Ş.den tahsili hususunda karar verilmesi talep edilmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

Aleyhine başvuruda bulunulan X Sigorta Anonim Şirketi, şirketlerine … No'lu trafik poliçesi ile sigortalı olan F. Finansal Kiralama A.Ş'ye ait … 2577 plakalı arcın, 02.03.2010 tarihinde S.'a ait … 66 plakalı araçla karışmış olduğu kaza ile ilgili tarafımıza gönderilen tutanakta bariyerlere de çarpılmış olduğu belirtildiğinden tutulan trafik kazası tespit tutanağının geçerli olmadığını ve ret yazısı gönderildiğini,

S. daha sonra Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü'nden almış olduğu yazıda bariyerlerde herhangi bir hasarın olmadığı belirtilmesine rağmen kazaya karışan araçların çarpışma noktaları incelendiğinde kazanın teknik olarak bu şekilde meydana gelemeyeceği net olarak görülmekte olduğunu,

Mağdur araç ruhsat sahibine gönderilen 31.03.2010 tarihli ret yazılarının ekte gönderildiğini beyan etmiştir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

TTK.'nın Özel Sigorta Hukuku'nu Düzenleyen 5. Kitabının Genel Hükümleri ve uygulanabildiği oranda Mal Sigortaları Üst Başlığı altında düzenlenen 1281, 1292, 1299 vd. Maddeleri, HMUK, BK. Ve Karayolları Trafik Kanunu 97, 99 Maddeleri ile konuya ilişkin Yargıtay İçtihatları, Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (Trafik Sigortası) Genel Şartları (B.1, B.2) ve Hazine Müsteşarlığı tarafından yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında taraflarca doldurulacak "Kaza Tespit Tutanakları"na ilişkin 28.12.2007 Tarih ve 2007/27 Sayılı Genelge (1-21) esasları çerçevesinde uyuşmazlık konusu çözümlenecektir.

Bundan başka, başvuruya konu uyuşmazlık, 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu ve özellikle bu Kanun'un 30. Maddesi, 1086 sayılı HUMK'un ilgili hükümleri, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmenlik, Sigorta Tahkim Usulü ve Sigorta Hakemlerine İlişkin Tebliğ ve ilgili diğer mevzuat hükümleri de uyuşmazlık konusunun çözümüne uygulanmak suretiyle karara varılacaktır.

Değerlendirme

Sigortacılık Kanunu'nun 30 uncu maddesinin 15 inci fıkrası gereğince Tahkim usulü açısından müracaatın reddini gerektirir bir husus tespit edilemediğinden dosyanın esasına geçilmesine karar verildi.

Mevcut durumda hasar miktarı açısında taraflar arasında her hangi bir aykırılığın bulunmadığı ancak, başlangıçta hasar ret sebebi, kamu malına verilen zarar sebebiyle kaza tespit tutanağının yetkili merci tarafından düzenlenmemesi iken, başvuru sahibinin Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü 17. Bölge Müdürlüğü Kurtköy Otoyol Bakım İşletme Şefliği'nin 05.04.2010 Tarih ve B.11.1.TCK.1.17.13.06-1K-E/502-… Sayılı Yazı Aslının ibrazı ve Tahkim Komisyonu Raportörün yazısı üzerine Tahkim Komisyonu'na verilen 11.05.2010 Tarih ve 31.09…. referans No'lu cevabı yazılarında kazaya karışan araçların çarpışma noktaları incelendiğinde kazanın teknik olarak bu şekilde meydana gelemeyeceği iddiasına da yer verilmiştir.

Uyuşmazlığın çözümüne ulaşmak için meydana gelen trafik kazasında "mevzuat karşısında kaza tespit tutanağının kim veya kimler tarafından düzenlenmesi gerektiği" ile dosyaya ibrazlı belgelere göre ortada mevcut hasar arasındaki illiyet bağının bulunup, bulunmadığının tespitidir.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Tarafların beyanlarında belirttiği Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 17. Bölge Müdürlüğü Kurtköy Otoyol Bakım İşletme Şefliği'nin 05.04.2010 Tarih ve B.11.1.TCK.1.17.13.06-1K-E/502-… Sayılı Yazı Aslında da Uyuşmazlık konusu maddi hasarlı trafik kazasında; "Netice olarak Karayolları sanat yapılarında ve otokorkuluklarında herhangi bir hasarın olmadığı görülmüştür." Şeklinde ibarenin yer alması,

29.03.2010 Tarih ve … No'lu Kesin Eksper Raporu kapsamında hasarın mevcudiyetine ilişkin bir tereddütte yer verilmediği gibi raporun "Sonuç Ve Kanaat" bölümünde Başvuru Sahibi S.'un talebinde bulunduğu 5.900.-TL. genel toplam rakamı üzerinden anlaşmanın sağlandığı ve dosyanın kapatıldığı "Notlar" bölümü ile raporun sonuçlandırılmasına ve konuya ilişkin mevzuat değerlendirildiğinde; dosya hasarın yeri, şekli, oluşumu ve hasar miktarı yönünden benzerlik ve bütünlük göstermesine karşın, esasa ilişkin tarafların iddialarını teyit edecek bilgi ve belgeleri varsa dosyaya sunmaları ve ayrıca, dosyaya sunulan Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü 17. Bölge Müdürlüğü Kurtköy Otoyol Bakım İşletme

Şefliği'nin 05.04.2010 Tarih ve B.11.1.TCK.1.17.13.06-1K-E/502-… Sayılı Yazı fotokopisi de ilişikte sunulmak suretiyle;

a. Derince/İZMİT Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Otoyol Büro Amirliği'nin kaza günündeki telsiz anonsları dahil kayıtlarında mevcut bilgi ve varsa belgelerin istenmesi,
b. Taraflarca dosyaya intikal edilmiş bulunanlar dışında, savlarını destekleyecek delil nitelikli belgeleri varsa bu belgelerini, 30.06.2010 Tarihine kadar dosyaya sunmaları,

Tarafların, belirtilen 30.06.2010 tarihine kadar uyuşmazlık dosyasına delil nitelikli başkaca herhangi bir belge sunmamaları halinde, dosyanın mevcut şekliyle incelemeye alınması hususları, 08.06.2010 tarihli oturumda dosya üzerinde ara karara bağlanmış ve ara karar taraflara tebliğ edilmiştir.

08.06.2010 Tarih ve 1 No'lu Oturumda verilen ara karar gereğince,

Başvuru Sahibi S.'un vekili tarafından kazaya ilişkin olarak S.'un eşi olduğu belirtilen F.'un tanık ifadesi dosyaya sunulmuştur. Ancak, ifadenin huzurda alınmaması, başvuru sahibine olan yakınlık derecesi, ifadedeki beyan ve imzaya ilişkin noter onayı veya hukukçu vekil tasdikinin bulunmaması ve neticeyi de etkileyen bir muhteva içermemesi sebepleriyle değerlendirme kapsamında dikkate alınmamıştır.

Ancak dosyaya sunulan Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü 17. Bölge Müdürlüğü Kurtköy Otoyol Bakım İşletme Şefliği, 12.04.2010 TARİH VE B.11.1.TCK.1.17.13.06-1K-E/502-… Sayılı Yazıları ile daha önce verilen ve dosyada mevcut 05.04.2010 Tarih ve B.11.1.TCK.1.17.13.06-1K-E/502-… Sayılı Yazılarında "Sehven solda bulunan otokorkuluklara sürtmesi sonucu trafik kazası meydana geldi, denilmiştir. Ancak, kaza orta şeritte devam eden çekici aracın, sağ şeride geçmek isterken sağında bulunan otomobili yolun yine sağında bulunan otokorkuluklara sıkıştırması sonucu maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini" tashihi ile Karayolları sanat yapılarında ve otokorkuluklarında dikkate değer her hangi bir hasarın olmadığının teyidi yenilenmiştir.

- X Sigorta A.Ş.'nin, ara karara karşı herhangi bir cevap veya beyanı dosyaya intikal ettirilmemiştir.
- Kocaeli Valiliği, İl Emniyet Müdürlüğü Bölge Trf.Dnt.Şb. Müdürlüğü gönderdiği, 16.06.2010 Tarih ve B.05.1.EGM.4.41.20105-32280-… Sayılı Yazısında "Maddi Hasarlı

Trafik Kazası Tespit Tutanağının tetkikinden de anlaşılacağı üzere, araç plakaları yazılı sürücülerin karışmış olduğu trafik kazasıyla ilgili tanzim edilen rapor, tarafların kendi aralarında tanzim ettikleri tutanak olup, bu gibi durumlarda sürücüler kendi aralarında tutanak tanzim ettikleri için Şube Müdürlüğü kayıtlarında kazaya karışan araçlarla ilgili düzenlenmiş herhangi bir kaza tespit tutanağının bulunmadığını, kaza tarihiyle ilgili telsiz anonslarına ait dokümanın ise Valilik nezdinde yapılacak olan müracaatla Emniyet Müdürlüğümüzün Muhabere Elektronik Şube Müdürlüğü'nden talep edilmesinin daha uygun olacağı" şeklinde cevap verilmiştir.

- Diğer yandan tekamül eden dosya muhtevasına göre; X Sigorta A.Ş., Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü 17. Bölge Müdürlüğü Kurtköy Otoyol Bakım İşletme Şefliği'nin 05.04.2010 Tarih ve B.11.1.TCK.1.17.13.06-1K-E/502-… Sayılı Yazı Aslının ibrazı ve Tahkim Komisyonu Raportörün yazılı talebi üzerine Tahkim Komisyonu'na verilen 11.05.2010 Tarih ve 31.09…. referans No'lu cevabı yazılarında kazaya karışan araçların çarpışma noktaları incelendiğinde kazanın teknik olarak bu şekilde meydana gelemeyeceği iddiasına da yer vermiş ise de bahis konusu iddiasını TTK.'nun 1281/2. Fıkrası çerçevesinde işleme alınacak herhangi bir bilgi ve belge dosyaya sunmamıştır.

Uyuşmazlık dosyasında mevcut bilgi ve belgeler mevcut mevzuat ve özellikle de 29.03.2010 Tarih ve … No'lu Kesin Eksper Raporu kapsamında hasarın mevcudiyetine ilişkin bir tereddüdün bulunmadığı, Başvuru Sahibi S.'un talebinin de eksper raporunda belirtilen 5.900.-TL. (KDV. Dahil) genel toplam rakamı miktarında ve Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (Trafik Sigortası) Genel Şartları (B.1, B.2) ve Hazine Müsteşarlığı tarafından yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında taraflarca doldurulacak "Kaza Tespit Tutanakları"na ilişkin 28.12.2007 Tarih ve 2007/27 Sayılı Genelge (1-21) esasları çerçevesinde davanın kabulü ile;

a. 5.900,00TL. (KDV. Dahildir.)'nın Davalı Şirket X Sigorta A.Ş.'den alınarak Başvuru Sahibi S.'a verilmesine,
b. 5.900,00TL. talebe, 31.03.2010 tarihinden itibaren yasal faiz uygulanmasına,
c. Başvuru Sahibi kendisini vekille temsil ettirmekle, 708,00TL. avukatlık ücreti ile 90,00 TL başvuru ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle;

a. **Taraflar arasındaki uyuşmazlık konusu davada, Müracaatçı S.'un davasının kabulü ile KDV dahil 5.900,00 TL hasar tazminatının Sigortacı X Sigorta Anonim Şirketi'nden alınarak davacı S.'a ödenmesine,**
b. **5.900,00 TL Anaparaya 31.03.2010 Tarihi itibariyle yasal faizin uygulanmasına,**
c. **90,00 TL Sigorta Tahkim Komisyonu başvuru masrafının Sigortacı X Sigorta Anonim Şirketi'nden alınarak S.'a verilmesine,**
d. **Başvuru Sahibi S., kendisini vekille temsil ettirmekle 708,00 TL avukatlık ücretinin Sigortacı X Sigorta Anonim Şirketi'nden alınarak S.'a verilmesine,**
e. **Davalı, kendisini vekille temsil ettirmediğinden avukatlık ücretinin tespitine yer olmadığını,**
f. **5684 sayılı kanunun 30 maddesinin gereği ve HMUK gereği tasdik işlemi için ilgili Mahkemeye sevk edilmek üzere karar verilmiş, imza altına alınmış, Sigorta Tahkim Komisyonu Müdürlüğüne teslim ve tevdi edilmiştir.**

* * *

GERİ

III. DİĞER SİGORTA BRANŞLARINA İLİŞKİN UYUŞMAZLIKLAR HAKKINDAKİ KARARLAR

- **08.09.2010 Tarih ve K-2010/393 Sayılı Hakem Heyeti Kararı (İşyeri Paket Sigortası)**

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi Sigorta Tahkim komisyonu Başkanlığına verdiği 05.04.2010 Tarihli başvuru formunda; ticaretle uğraştığı 29 yıl süreyle her yıl muntazaman sigorta yaptırdığını, meydana gelen ve internetteki tarifine uygun bir fırtına, dolu ve yağmur sonrasında; iş yerinin önündeki sundurmanın uçtuğunu, altındaki emtianın, sundurmanın üzerindeki klima motorunun, iş yeri tabelasının, 1. Kat camlarının, ters yağış nedeniyle kırık camlardan giren yağmur sularından içerdeki bir kısım emtia ile yük asansörünün hasarlandığını, olay bölgesine en yakın 10-12 km mesafedeki meteoroloji istasyonundan sağlanan hava raporunda; "fırtınamsı rüzgar" diye tanımlandığı halde, bölgedeki bu hava olayının fırtına ve daha ötesi lokal bir afet niteliğinde olduğunu, sigorta kuruluşunun fırtına olmadığını ileri sürerek ödeme yapmak istememesiyle mağdur edildiğini ileri sürerek; 14.098.88 liranın tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

Sigorta şirketi vekili verdiği cevap dilekçesinde; … sayıyla 02.09.2009-02.09.2010 tarihleri arasında İşyeri Paket Sigorta Poliçesiyle sigortalı olduğunu teyit ettikleri başvuru sahibinin, poliçe prim peşinatını 14.09.2009 da ödediğini, ilk prim taksitinin olay tarihinden önce ödenmemiş olması neden ile tazminat talep edemeyeceğini, dolu yağışının, açıktaki emtia ve demirbaşların sigorta kapsamında olduğu yolunda bir kloz bulunmadığını, fırtına olarak ileri sürülen hava olayının fırtına değil kuvvetli rüzgar olduğunu, buna göre de sigortalının tazminat talebinin sigorta teminatı kapsamı dışında kaldığını, talebin de fahiş olduğunu ileri sürerek talebin reddine karar verilmesini savunmuştur.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

İş Yeri Paket Sigortası özel hükümleri, sigorta genel şartları, Türk Ticaret Kanunu'nun Sigorta Hukuku'na ilişkin hükümleri, Borçlar Kanunu ve 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30.maddesinde yer alan Tahkime ilişkin hükümler

Değerlendirme:

Başvuru sahibini Tahkim Komisyonuna başvuruya zorunlu bırakan sebep: Sigorta Kuruluşunca verilen; " Poliçede dolu klozu yoktur. Bulunan diğer bir klozda da açıkta bulunan emtia zararının karşılanmayacağı belirtilmektedir." Yolundaki cevabi yazıdır. Sigorta Tahkim Komisyonuna başvuru sonrasında; Sigorta Kuruluşu, bu ret sebeplerine, bir de; sigorta prim peşinatının, hasarın gerçekleşmesinden sonra ödendiği savunmasını eklemiştir.

Tahkime başvuru sonrasında getirilen yeni savunmayla birlikte uyuşmazlık; Olayın gerçekleştiği tarih itibariyle sigorta poliçesi korumasının başlayıp başlamadığı ile, koruma kapsamında kalıyor ise; poliçedeki esas ve ek teminat klozları itibariyle; gerçekleşen olay veya hasarları, hangi klozların kapsamında saymak gerektiği ile bunların değerleri üzerinde toplanmıştır.

Bunların halli için; gönderilen dosya içindeki poliçe, ekspertiz raporu, sigorta genel şartları, prim taksit formu, pos tahsilat makbuzu, emsal hasar belgeleri, raportörün raporu tümüyle incelenerek değerlendirilmiştir.

02.09.2009 tarihinde tanzim edilen "Kredi Kartı İle Ödeme Formu" nda; ilk ödemenin 14.09.2009 da, takip eden aylarınkinin de yine; aynı günlerde(14) olacağı kararlaştırılmış ise de; celp olunan "Pos Tahsilat Makbuz" u incelendiğinde; peşinatı teşkil eden ilk taksitin 02.09.2009 de, takip eden ay tahsilatlarının da keza; aynı şekilde ayın ikisinde tahsil edilmesinin kararlaştırıldığı ve ancak ilk tahsilatın olay tarihinden sonra 14.09.2009 gerçekleştiği görülmüştür.

Peşinatla ilgili bu tespitin yapılmasından sonra incelemesine geçilen poliçede; bina ve dolu klozu bulunmazken, 3. Şahıs mali mesuliyet klozunun bulunduğu, fırtına ve dahili suyun, yangın klozunun ek teminatı şeklinde, tabela zararlarının da cam kırılması klozu içinde karşılandığı, açıkta bulunan emtia zararının karşılanmayacağı da yine ayrı bir kloz olarak düzenlendiği görülmüştür.

Olaydan hemen sonra olay yerinde incelemelerini yapan sigorta eksperinin düzenlediği rapordaki tespitlere göre; sigortalı işyerinin bulunduğu G. sitesi bölgesinde, 09.09.2009 günü saat 14.00 sularında meydana gelen şiddetli dolu, yağmur ve rüzgar şeklindeki hava olayı sonrasında; iş yeri önündeki sundurmanın devrildiği, devrilme sonucu duvara monteli klima

ile altındaki emtia hasar görürken komşu işyerinde de hasara yol açtığı, çatı, kırılan ve diğer cam kenarlarından sızan sulardan yük asansörü ile buradaki diğer emtianın da zarar gördüğü anlaşılmıştır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak;

Taraflar, 02.09.2009 da pos cihazından geçirilen kredi kartıyla; ilk taksitin 02.09.2009, takip eden aylarınkinin de yine ayın ikisi olacağını kararlaştırdıktan sonra; aynı gün(02.09.2009) düzenlenen "Kredi Kartı İle Ödeme Formu"nda; ilk ödemenin 14.09.2009 da, takip eden aylarınkinin de yine; aynı günlerde (14) olacağını kararlaştırmışlardır.

Bu tarz bir anlaşma, "1264/4. madde hükmünün karşıt anlamına göre sigorta ettiren yararına aksine düzenleme yapmak mümkündür" şeklindeki Yargıtay'ın içtihatlarındaki benimsemede olduğu gibi geçerli bir anlaşmadır. Nitekim; Yüksek Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin; **"Diğer yandan, sigortacının sorumluluğunun başlayabilmesi için TTK'nın 1282. ve 1295. madde hükümleri uyarınca, primin tamamının veya ilk taksitinin ödenmiş olması zorunludur. TTK'nın 1295. maddesinin önceki metninde yer alan "aksine sözleşme bulunmaması hali" yeni metinde yer almamış ve prim peşinatının olaydan önce ödenmesi koşulu emredici biçimde hükme bağlanmış ise de, aynı yasanın 1264/4. madde hükmünün karşıt anlamına göre, sigorta ettiren yararına aksine düzenleme yapmak mümkündür. Dairemiz'in <u>27.05.2004 tarih ve 2003/11930 esas, 2004/5924 sayılı</u> ve 27.09.2004 tarih ve 2003/14422 esas ve 2004/8909 karar sayılı ilamları bu yöndedir. Bu itibarla, genel şartların 10/5. madde hükmünde aksine sözleşme olanağının tanınması, TTK'nın 1264. madde hükmüne aykırı düşmemektedir. Nitekim, poliçe üzerinde yazılı "sigorta ücretinin ödenmesi ve sigortacının sorumluluğunun başlaması klozu" ile sigorta sözleşmesinin başlangıç tarihinden itibaren en çok 25 gün içinde peşinatın ödenmesi koşulu ile sigortacının sorumluluğunun başlayacağı da kararlaştırılmıştır. Bu itibarla, peşinat tarihi 24.12.1999 olarak poliçede yazılı ise de, poliçenin başlangıcı olan 22.12.1999 tarihinden itibaren 25 gün içinde meydana gelme olasılığı bulunan olaydan sonra da prim peşinatının 25 gün içinde kalmak koşulu ile yatırılması olanağının da sigorta ettirene tanındığının kabulü gerekir. Mahkemece, bu kloz tartışılmış ise de, TTK'nın 1295. madde hükmünden bahisle, bu klozun geçersiz kabul edilmesi doğru olmamıştır. "** şeklindeki 14.2.2005 Tarih 2004/5030 Esas 2005/1132 Karar sayılı içtihat da bu doğrultudadır.

Bu nedenle; 02.09.2009 da pos cihazından geçirilen kredi kartı makbuzunda, aynı gün tahsil edileceği kararlaştırılan peşinatı, o gün değil, aynı gün düzenlenen "Kredi Kartı İle Ödeme Formu" ndaki tarihe uygun 14.09.2009 da tahsil eden Sigorta vekilinin, "ilk prim taksiti olay tarihinden önce ödenmemiştir. Tazminat talep edemez." yolundaki savunmasına itibar edilmemiştir.

İşyeri Paket Sigorta Poliçesindeki Yangın Sigortasının ek teminatları arasında dolu hasarı olmamakla beraber; Yangın Sigortası Genel Şartlarına, Yangın Sigortası ile Birlikte Verildiği Takdirde Yangın Poliçesine Eklenecek Kloz diye eklenmiş Fırtına Klozu:**"Yangın Sigortası Genel Şartları Hükümleri Saklı Kalmak Kaydıyla; Yağmur, kar, dolu ile beraber olsun olmasın münhasıran fırtına (10 metre yükseklikte hızı, saniyede 17.1 metre "7 bofor" dan fazla esen rüzgarlar) veya fırtına sırasında rüzgarın sürüklediği veya attığı şeylerin çarpması sonucu sigortalı şeylerde doğrudan meydana gelecek zararlar teminata ilave edilmiştir."** şeklindedir.

Başvuru Sahibinin ibraz ettiği meteoroloji raporundaki rüzgar şiddeti fırtına klozundaki (**17.1 metre "7 bofor")** a uygun değildir. Delil olarak gösterdiği diğer sigorta sigortalılarına ait hasar dosyalarında da rüzgar şiddetinin fırtına sayılacak şiddette olduğunu gösterir her hangi bir delil ve belgeye rastlanmamıştır. Bunun için; bilirkişilerin demirbaş olarak değerlendirdiği ama aslında eklenti olması nedeniyle bina olarak kabulü gereken sundurma ile onun altındaki emtia ve diğer demirbaş zararı hakkındaki kanıtlanamayan talebinin reddi gerekmiştir.

Kırılan camlar ve buradan sızan sularla hasarlandığı anlaşılan asansörün de; bina teminatı bulunmaması nedeniyle reddi gerekmiştir.

İşyeri Paket Sigorta Poliçesinde; ayrıca Cam kırılması ve 3. Şahıslara Karşı Mali Mesuliyet Sigortası Klozları da bulunmaktadır. Tabela zararları da, cam kırılması klozu içinde karşılanmaktadır.

Başvuru sahibinin önce dolunun daha sonra fırtınanın devirdiğini iddia ettiği sundurmanın, yandaki komşu sundurmasına devrilirken verdiği hasar, işletme sırasında üçüncü şahıslara ait mallarda husule gelen ziya ve hasar (maddi zarar ve ziyanlar) olarak değerlendirilmiştir. Bunun için; komşu işyeri sundurma hasarı 360 TL, Cam kırılması klozu içinde değerlendirilen camın hasarı 73 TL, Tabelanın hasarı 720 Tl olmak üzere toplam: (360 +73+720) =1153+207.54 (%18 KDV) =1364.54 liralık isteğinin kabulüne, kanıtlanamayan ve uygun klozu bulunmayan fazlaya ilişkin taleplerinin ise reddine karar verilmesi gerekmiştir.

Sonuç

Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Başvuru sahibinin talebinin kısmen kabulüne, kabulüne karar verilen 1364,54 TL'nin sigorta kuruluşu X Sigorta A.Ş. den alınarak Başvuru Sahibine verilmesine, fazlaya ait isteğinin reddine,

2- Faiz talebi bulunmadığından bu konuda karar verilmesine yer olmadığına,

3- Yargılama masrafı olarak sarfına mecbur kalınan 100 lira başvuru harcının X Sigorta'dan alınarak Başvuru sahibine verilmesine,

4- Sigorta Kuruluşu kendini vekille temsil ettirdiğinden reddolunan miktara göre hesaplanan 1528 TL nisbi ücreti vekaletin Başvuru sahibinden alınarak Sigorta Şirketine verilmesine, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu"nun 30/12. maddesi uyarınca KESİN olarak

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

* * *

GERİ

- **<u>21.07.2010 Tarih ve K-2010/276 Sayılı Hakem Heyeti Kararı (İşyeri Paket Sigorta Poliçesi)</u>**

Başvuru Sahibinin İddiaları

Hasar gören binanın finansal kiracısı olan başvuru sahibi şirket, 07.12.2009 tarihinde meydana gelen olaya ve hasara ilişkin olarak;

07.12.2009 tarihinde meydana gelen aşırı yağışlardan dolayı binalarında maddi hasar oluştuğunu, hasarın X Sigorta Akdeniz Bölge Müdürlüğü'ne ihbar olunarak hasar dosyası açtırıldığını,

X Sigorta'nın görevlendirdiği eksperin incelemelerini yaparak en düşük fiyat isteyen firma vasıtası ile hasarın giderilmesini istediğini, tamiratın bu çerçevede kendilerince yaptırıldığını,

X Sigorta'nın 25.02.2010 tarihli yazısında ''Terasta açık olan kısımlardan içeri giren yağmur sularının oluşturduğu hasar izolasyon eksikliği sonucu meydana gelmesinden dolayı poliçe genel şartları dahili su klozu teminat dışı kalan 4. madde gereği bir işlem yapılamamaktadır.'' denilmek sureti ile hasar tazmin taleplerinin red edildiğini,

Binanın çatı izolasyonu ile ilgili bakımının 30.01.2009 tarihinde yapıldığını, sigorta şirketinin red sebebinin doğru olmadığını, poliçe tanzim olunurken binada gerekli incelemelerin yapılmış olduğu ve kendilerine herhangi bir uyarı yapılmadığını,

belirtmekte ve sonuç olarak 13.850,00 TL tazminatın tahsiline karar verilmesini talep etmektedir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

X Sigorta AŞ, 11.05.2010 tarihinde Sigorta Tahkim Komisyonu'na intikal eden cevabi yazısında;

Şirketleri nezdinde … sayılı poliçe ile sigortalı bulunan, E. Turizm Tic. San. Ltd. Şti. adına kayıtlı gayrimenkulde 07.12.2009 tarihinde terasta açık olan kısımlardan içeri giren yağmur sularının oluşturduğu hasarın izolasyon eksikliği sebebi ile meydana gelmiş olmasından dolayı poliçe genel şartları dahili su klozu teminat dışı kalan 4. madde gereği teminat harici bulunduğunu belirtmekte ve başvurunun reddini talep etmektedir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Yangın Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi Hükümleri

Değerlendirme

1) Başvuru sahibi E. Turizm Tic. San. Ltd. Şti.'nin finansal kiracısı olduğu, tapunun "Antalya ili, Merkez ilçesi, …" sayısında kayıtlı olan ve "…" adresinde bulunan 1-2-3-4-5-6-7 sayılı bağımsız bölümler, aleyhinde başvuru yapılan X Sigorta AŞ nezdinde … sayılı işyeri ekstra paket sigorta poliçesi ile sigorta teminatına alınmış bulunmaktadır.

… sayılı işyeri ekstra paket sigorta poliçesi ile sigorta teminatı altına alınan söz konusu gayrimenkulde 07.12.2009 tarihinde meydana gelen yağmur kaynaklı hasarın teminat içinde kalıp kalmadığı hususu ihtilafın özünü oluşturmaktadır.

2) İhtilafın taraflarınca sigorta teminatı altına alınan gayrimenkulün başvuru sahibi E. Turizm Tic. San. Ltd. Şti.'nin mülkiyetinde olduğu ifade edilmiş ise de dosya içeriğindeki belgelerden mülkiyetin Y. Finansal Kiralama AO'da olduğu anlaşılmaktadır. Poliçede de sigortalı E. Turizm Tic. San. Ltd. Şti.'nin mal sahibi olarak gösterilmiş olmasına karşın sigortalı gayrimenkulün maliki değil finansal kiralayacısıdır. Finansal kiralama sözleşmesinin niteliği gereği kira bedellerinin ödenmesini müteakip gayrimenkulün mülkiyeti finansal kiracıya devredilecek olsa da poliçenin düzenlendiği ve hasarın meydana geldiği tarihte finansal kiracı/sigortalı E. Turizm Tic. San. Ltd. Şti. henüz gayrimenkulün maliki değildir. Ancak sigorta poliçesi mülkiyeti değil menfaati takip etmekte olduğundan poliçenin ve sigortalının bu poliçeden kaynaklı talep haklarının geçerliliğinin bu çerçevede değerlendirilmesi gerekli bulunmaktadır.

Mevcut finansal kiralama sözleşmesinden ve Y. Finansal Kiralama AO tarafından finansal kiracı/sigortalıya verilen vekaletnameden bina iç dekorasyonunun finansal kiracı/sigortalı tarafından yapılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Sigorta poliçesinde de sigortalının kiracı olması durumunda sigortalı tarafından yaptırılmış ve binaya sabitlenmiş boya vb dekorasyan ve demirbaşın, sigorta bedelinin %5'i oranında teminata dahil edildiği belirtilmektedir. Bu halde sigortalı/finansal kiralayıcı tarafından yapılmış olan boya vb dekorasyonun … sayılı işyeri ekstra paket sigorta poliçesi çerçevesinde sigorta teminatı içinde kaldığının kabulü gerekmektedir.

3) Bu değerlendirme ve tespit sonrasında özel olarak 07.12.2009 tarihinde meydana gelen yağmur kaynaklı hasarın oluş şeklinin belirlenmesine geçilebilecektir.

Dosya içeriğinde mevcut ekspertiz raporunda, işyerinin çatı katında bulunan teras izolasyonunun eksik-yetersiz olması sebebiyle yağmur sularının tavandan içeriye sirayet etmesi ile hasar meydana geldiği belirtilmektedir.

Dosyaya mübrez ekspertiz raporunda hasar nedeni olarak izolasyon eksikliği belirtilmiştir. Raporun hasar nedenine ilişkin görüş bölümünde sigortalı işyerinin çatı izolasyonunun yetersiz olması nedeniyle aşırı yağışlarda yağmur sularının içeriye sirayeti ile hasarın meydana geldiği ifade edilmiştir.

Dosya içeriğindeki fotoğraflardan da ihtilaf konusu hasarın ancak teras zemininden su sızması sonucu meydana gelebilecek bir hasar olduğu görülebilmektedir. Sigortalının aksi yönde bir beyanı ve ispatı da dosya içeriğinde bulunmamaktadır. O halde hasarın teras bölümünden su sızması sonucu meydana geldiği kabul edilmeli ve değerlendirmeler de buna göre yapılmalıdır.

Bu kabul çerçevesinde, sigortalı E. Turizm Tic. San. Ltd. Şti.'nce izolasyonda eksiklik-yetersizlik bulunmadığı yolunda bir delil sunulup sunulmadığı ve bu yolda bir ispat yapılıp yapılmadığı incelenmiş ve fakat bu yolda bir delil sunulmadığı ve gerçekleşmiş bir ispatın olmadığı dosya kapsamından anlaşılmıştır.

Sigortalı tarafından yalnızca hasardan yaklaşık 10 ay önce yapılmış bir izolasyona ilişkin belgeler sunulmuştur. Ancak bu belgeler, mevcut diğer bilgi ve belgelere göre teras izolasyonunun eksik-yetersiz yapılmasından kaynaklandığı anlaşılan 07.12.2009 tarihli hasarın izolasyon eksikliğinden kaynaklanmamış olduğunu ispata elverişli ve yeterli bulunmamaktadır. Ekspertiz raporunda hasar nedeninin izolasyon eksikliği olduğu ifade edilmiştir. Raporda izolasyonun hiç yapılmamış olduğu değil eksik-yetersiz yapıldığı ve olması gerektiği gibi yapılmamış olduğu anlatılmaktadır. Yukarıda belirtildiği üzere de aksi yönde bir delil dosya içeriğinde mevcut değildir.

Heyetimizce yapılan inceleme, değerlendirme ve tespitler sonucunda, ihtilaf konusu hasarın, eksik-yetersiz izolasyon nedeniyle sigortalı binanın teras bölümünden su sızması sonucu meydana geldiği kanaati hasıl olmuş bulunmaktadır.

4) İhtilaf konusu hasarın teras bölümünden su sızması sonucu meydana geldiği kabul edilmiş olduğundan bu hadisenin teminat içinde kalıp kalmadığının incelenmesine geçilebilecektir.

Yangın Sigortası Genel Şartları Dahili Su Klozu Teminat Dışı Kalan Haller 4 hükmüne göre;

"İzolasyon yetersizliği ve/veya kaybı nedeniyle yağmur ve kar sularının binanın dış cephe veya terasından veya pencere, kapı ve pervazlarından (açıklarından) sızması ve/veya girmesi nedeniyle meydana gelen zararlar ile tedrici nemlenme ile ısı farkı nedeniyle oluşan terleme, küflenme ve benzeri nedenlerden kaynaklanan hasarlar"

teminat dışında kalmaktadır.

Hükümde belirtildiği üzere izolasyon yetersizliği ve/veya kaybı nedeniyle yağmur sularının binanın terasından sızması ve/veya girmesi nedeniyle meydana gelen hasarlar teminat harici olmaktadır. İhtilafa konu hasar da bu hüküm kapsamında kalan bir hasar niteliği arz etmektedir. Zira yapılan inceleme, değerlendirme ve tespitler sonucunda ihtilaf konusu hasarın, eksik-yetersiz izolasyon nedeniyle sigortalı binanın teras bölümünden su sızması sonucu meydana geldiği kanaati hasıl olmuş bulunmaktadır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Yapılan inceleme ve değerlendirmeler çerçevesinde**;** E. Turizm Tic. San. Ltd. Şti.'nin finansal kiracısı olduğu gayrimenkulde 07.12.2009 tarihinde meydana gelen yağmur hasarının sigorta teminatı dahilinde olmadığı kanaatine ulaşılmış bulunmaktadır. Dolayısı ile başvuru sahibi sigortalı/finansal kiralayıcı E. Turizm Tic. San. Ltd. Şti.'nin, hasar meydana gelen gayrimenkule ilişkin olarak X Sigorta AŞ nezdindeki … sayılı işyeri ekstra paket sigorta poliçesinden herhangi bir tazminat talebinde bulunması mümkün değildir. Gayrimenkulde meydana gelen hasar Yangın Sigortası Genel Şartları Dahili Su Klozu Teminat Dışı Kalan Haller 4 hükmüne göre teminat dışında kalmaktadır.

Talebe konu hasarın sigorta teminatına dahil olmaması dolayısı ile başvuru sahibinin talebinin reddine karar vermek gereği hasıl olmuştur.

Başvuru sahibinin tazminat talebi tümden red edilmiş olduğundan yargılama giderlerinin başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına ve yine aleyhinde başvuru yapılan X Sigorta AŞ vekille temsil edilmiş olduğundan red edilen miktar üzerinden hesaplanan 1.662,00 TL vekâlet ücretinin başvuru sahibinden alınarak aleyhinde başvuru yapılan X Sigorta AŞ'ne ödenmesine karar verilmesi gerekmiştir.

Sonuç

Yapılan değerlendirmeler ve belirtilen gerekçeler neticesinde;

Başvuru sahibinin sigorta tazminatı ödenmesi ile ilgili talebinin reddine,

Talebin tamamen red edilmiş olması sebebi ile başvuru sahibi tarafından yapılmış yargılama giderlerinin başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,

Aleyhinde başvuru yapılan X Sigorta AŞ vekille temsil edilmiş olduğundan red edilen miktar üzerinden hesaplanan 1.662,00 TL vekâlet ücretinin başvuru sahibinden alınarak aleyhinde başvuru yapılan X Sigorta AŞ'ne ödenmesine,

kesin olarak karar verildi.

* * *

GERİ

- **<u>16.08.2010 Tarih ve K-2010/330 Sayılı Hakem Heyeti Kararı (Montaj Sigortası)</u>**

Başvuru Sahibinin İddiaları ve Sunduğu Belgeler:

Başvuru sahibi 12.04.2010 tarihli başvuru formunda;

…, Merkez, Ankara adresindeki şantiyelerinin, sigorta şirketinde … no.lu Montaj Bütün Tehlikeler Poliçesi ile sigortalı olduğunu,

21.01.2010 tarihinde meydana gelen hırsızlık sonucu, miktar ve bedeli eksper raporu ile belirlenen miktarda bakır tel malzemelerinin çalındığın

X Sigorta A.Ş' nin 11.03.2010 tarih ve … sayılı yazısı ile hasar bedeli ödenmesi taleplerinin ret edildiğini, bahse konu şantiyenin etrafının tel örgü ile çevrili bulunduğunu, 24 saat bekçisi olan, üstü çadır branda ile kapalı olan korumalı bir yer olduğunu, bekçinin uyumuş veya hırsızlık yapanlarca uyutulmuş olabileceğini,

Poliçede kayıtlı kloza göre; hırsızlık konusu olan bakır tel rulolarının "İnşaatta Kullanılan Malzeme" niteliğinde olduğunu, şantiyenin bu klozda aranılan şartları taşıdığını

Bu nedenlerle varit olmayan ret sebeplerine müstenit X Sigorta A.Ş nin hasar tazmin bedelinin ödenmemesine ilişkin kararının kaldırılarak, ödeme yapmasına karar verilmesini talep etmiştir.

Aynı başvurusunda uyuşmazlığa konu talebini 40.600,00 TL olduğunu dermeyan etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar ve Sunduğu Belgeler

X Sigorta A.Ş vekili, 16.04.2010 tarihli cevabi dilekçesinde;

Poliçede sigortalı olarak TCK 4. Bölge Müdürlüğü'nün Sigorta ettiren olarak Başvuru Sahibi N. Tic. Ltd. Şti'nin kayıtlı olduğunu bu nedenle talebin öncelikle husumet yönünden reddini,

Hırsızlığa konu emtiaların muhafazasında kloz şartlarının yerine getirilmediğini, aynı bekçinin 24 saat görev yaptığını, dönüşümlü bekçi kullanılmadığını, mahallen tetkik sonucu düzenlenen eksper raporuna göre; Her biri 200 kg olan bakır tel rulolarının insan gücü ile taşınmasının mümkün olmadığını, hırsızların motorlu araç kullanmaları gerektiğini, bu halde dahi ruloların araca yüklenmesi için en az dört kişinin gücüne ihtiyaç duyulacağı, bu seslerin bekçi tarafından duyulmamasının mümkün olmadığı, bekçinin olay saatinde yerinde olmadığı veya alkol sonucu sızdığını, bu nedenlerle klozdaki şartların yerine getirilmediğini, talebin teminat kapsamı dışında kaldığını

Talebin fahiş olduğunu, kabul anlamına gelmemek kaydıyla eksper raporunda tespit edilen zarar miktarının 31.078,75 TL olduğunu, bu miktardan 5.000,00 Euro muafiyetin tenzili gerektiğini,

Bu sebeplerle talebin reddi ile masraf ve ücreti vekaletin karşı tarafa tahmilini talep etmiştir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

Türk Ticaret Kanunu (TTK),Borçlan Kanunu (BK), sigorta ile ilgili sair mevzuat, Poliçe Genel ve Özel şartları, klozlar.

Değerlendirme

Tarafların ibraz ettikleri belgeler incelenmiş olup tespit edilen hususlar şöyledir;

Poliçeye dair tespitler:

… No.lu Montaj Bütün Tehlikeler poliçesinin varlığı, bakım devresi dahil olmak üzere 01.11.2009 / 01.02.2011 tarihleri aralığında teminat verildiği, montaj süresinin üç ay ile sınırlandığı ve 01.11.2009 / 01.02.2010 tarihleri arasında geçerli olduğu, Poliçede TCK 4.Bölge Müdürlüğü'nün sigortalı, Başvuru Sahibi N. Ltd.Şti'nin ise sigorta ettiren olarak yer aldığı; sigorta poliçesinde, montaj türünün "Elektrik iletim hatları" ve proje kapsamı işlerin, "A. otoyolu 6. gişeler arasında kalan aydınlatılmamış kesimlerin enerji nakil hatları çekilerek aydınlatma " işi olarak kayıtlı bulunduğu; poliçe teminatının bütün tehlikeleri kapsadığı; poliçede özel şartların genel şartlardan önce uygulanacağı; hırsızlık hasarlarında muafiyet oranının ayrıca belirtildiği buna göre; asgari 5.000,00 -Euro, hasarın %10'u olarak kayıtlı bulunduğu tespit edilmiş olup bu hususlar da taraflar arasında ihtilaflı değildir.

Hırsızlığa dair tespitler:

Başvuru Sahibi N. Ltd. Şti'nin, 21.12.2009 tarihinden gerçekleştiği iddia edilen hırsızlık üzerine Kazan Polis Merkezi Amirliğine müracaat ettiği, Emniyet Birimince olayın soruşturmasının başlatıldığı; olay yerinin incelendiği; bekçi M.'in şüpheli ve Başvuru Sahibi N. Ltd Şti'nin yetkilisi E.'in müşteki sıfatıyla ifadelerinin alındığı, taraflarca dosyaya ibraz edilen belgelerden anlaşılmaktadır. Ayrıca, Görgü Tespit Tutanağındaki kayda göre, alarm sistemi, kamera ve özel güvenliğin bulunmadığı tespit edilmiştir. Taraflar arasında hırsızlık olayının meydana geldiği hususu ihtilaflı bulunmamaktadır.

Diğer yandan, Başvuru Sahibi tarafından sonradan sunulan Asliye Ceza Mahkemesi Kararı gereğince, başvuruya konu hırsızlığın, "suç örgütü kurmak suretiyle nitelikli hırsızlık suçu" kapsamında gerçekleştirilmiş olduğu ve faillerinin yakalandığı ancak dosyanın yetkisizlik nedeniyle gönderildiği ve şu an itibarı ile, Sincan 3 Asliye Ceza Mahkemesi … Esas sayılı dosyasından yargılamanın sürdüğü anlaşılmaktadır.

Usul ve esas yönünden değerlendirme

Taraf ehliyeti yönünden

Başvuru Sahibi, asil olarak başvurmuştur. Yetkili temsilcisinin, Şirketin imza belgesi kapsamında yetkili olduğu anlaşılmıştır. Buna karşılık Sigorta Kuruluşu, ihtilafı bir vekil aracılığı ile takip etmiştir. Vekilin geçerli vekaletnamesi görülmüştür.

Başvuru Sahibi'nin aktif husumet ehliyeti yönünden incelemeye geçilmiştir. Poliçeye göre Başvuru Sahibi N. Ltd Şti., sigorta ettiren sıfatına haiz iken, Sigortalı T.C.K. 4. Bölge

Müdürlüğü'dür. Buna göre sigorta sözleşmesi çerçevesinde, poliçe özle ve genel şartlarında aksine bir hüküm olmadığından, tazminatı Sigorta Kuruluşu'ndan talep hakkına Sigortalı T.C.K. 4. Bölge Genel Müdürlüğü'dür.

Zira Başvuru Sahibi ile ihtilaf dışı T.C.K. 4. Bölge Müdürlüğü arasındaki "Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme" nin 14.2.4. maddesi ve yine eki "Yapım İşleri Genel Şartnamesi" 4 (1) maddesi ve 9 ve 39. (4) (c) Maddeleri'ne göre, Başvuru Sahibi montaj mahalinde/şantiyede, ancak T.C.K. 4. Bölge Müdürlüğü tarafından onaylanarak ihrazat bedeli ödenmiş malzemeleri bulundurabilecektir. Başvuru sahibi, Hakem Heyetinin talebi üzerine buna ilişkin bilgi ve belgeler ile muvafakatı ibraz etmiştir.

Ayrıca, Başvuru Sahibinin aktif taraf ehliyetine sahip olabilmesi, ancak sigortalı T.C.K. Karayolları 4. Genel Müdürlüğü'nün yazılı muvafakatına veya bir temlik işlemine dayalı olabilecektir. Bu yazılı muvafakat veya temlik, ibraz edilmiş olduğundan Başvuru Sahibi'nin aktif taraf ehliyeti kabul edilmiştir.

Esas yönünden

Taraflar arasında ihtilafın iki noktada doğduğu anlaşılmaktadır:

i. Öncelikle Poliçede *"..Henüz yerine monte edilmemiş inşaat ve/veya montaj malzemelerine (ihrazat) vaki olacak hasarların ödenebilmesinin ön şartı olarak yer alan, bu malzemenin kapalı, emniyetli, kilitli bir depoda muhafaza edilmesi ve inşaatta kullanılan malzemelerin ise meskun mahalde etrafı tel örgü ile çevrili ve 24 saat bekçi gözetiminde tutulu depolarda muhafaza edilmesi"* şeklindeki düzenlenmenin söz konusu olayda gerçekleşip gerçekleşmediği yönünden taraflar arasında ihtilaf bulunmaktadır.

Başvuru Sahibi poliçe ön şartının yerine getirildiğini idda ederken; Sigorta Kuruluşu cevap dilekçesinde, Bekçinin, olay tarihi saat 05.20 de kulübe'de uyuyakaldığını, saat 07.30 sularında şantiyeye gelen işçilerin sesleri ile uyandığını, çalınan emtiaların üzerindeki brandanın açık olduğunu. kimin açtığını sorduğunu, kimsenin açmadığı cevabı ile emtianın çalındığını anladığını, Başvuru sahibi N. Ltd Şti'nin yetkilisi E. ise, aynı bekçinin 24 saat görev yaptığını, iki hafta önce işe girdiğini beyanla, bu ön şartın gerçekleşmediğini iddia etmektedir.

Eksper Raporunda, emteanın bulunduğu alan çevresinin tel örgü ile çevrili bulunduğu, ancak giriş-çıkış kontrolünün olmadığı, hiçbir engelle karşılaşmadan emteanın bulunduğu yere ulaşmanın mümkün olduğunu,tel rulolarının her birinin ağırlığının yaklaşık 200 kg civarında olduğunu,14 adedinin şantiye sahası dışına çıkarılması ve taşınması için motorlu araca ihtiyaç duyulacağı, bu nedenle aracın içeri girmesi gerektiği, araca yüklemek içinde dört veya daha fazla kişiye ve 30-40 dakikalık zamana ihtiyaç olacağı, bu arada çıkacak ses ve gürültüleri bekçinin duymamasının mümkün olmadığını, bekçinin alkol tesiri ile sızdığını veya olay yerini habersiz terk etmiş olabileceğini, bekçinin aynı yerde fasılasız 24 saat görevini gerektiği gibi yapmasının mümkün olmayacağını, emniyet için bekçilerin değişimli olarak kullanılması gerektiğini sonuç olarak,çalınan malların poliçedeki klozda şart koşulduğu gibi üzeri kapalı,emniyetli, kilitli bir depoda muhafaza edilmediğini ayrıca meskun mahalde etrafı

tel örgü ile çevrili 24 saat bekçi gözetimindeki depolarda muhafaza etme şartının yerine getirilmediği ve bu nedenle hasarın teminat dışında kaldığı beyan edilmektedir.

ii. Diğer yandan taraflar arasında tazminatın hesaplanması yönünden de ihtilaf bulunmaktadır.

Başvuru Sahibi, zararının 40.600,00 TL olduğunu iddia ederken; Sigorta Kuruluşu, teminat dışı olduğu iddiasını saklı kalarak, Başvuru Sahibinin zarar tutarının fahiş olduğunu, gerçekte zararının 40.600,00 TL olmayıp, 31.078,75 TL olduğunu ve bu tutardan 5.000,00 TL. muafiyet uygulanması gerektiğini beyan etmiştir.

Eksper raporunda, zarar tutarının irsaliye ve faturalara göre şantiyede 14 değil 13 adet rulo bakır tel bulunması gerektiğini hasar tarihi itibariyle birim fiyatının 11.75 TL./kg olması itibariyle, toplam zararın 31.078,00 TL olacağını, bu miktardan da poliçe gereğince 5.000, 00 Euro muafiyet tenzili gerektiğini belirtmiştir.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Tarafların aktif husumet ehliyetlerinin bulunduğunun tespiti ile esas ilişkin yapılan değerlendirme ve incelemeler çerçevesinde aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

Poliçe, özel şartları yanında, Montaj Sigortaları Genel Şartlarına tabi olacaktır. Bu çerçevede, ani ve beklenmedik bir sebepten kaynaklanan herhangi bir ziya veya hasar teminat kapsamında yer alacaktır. Başvuru Sahibinin talebine konu "Hırsızlık" rizikosunun, gerek gerçekleştiği ve gerekse bunun poliçe kapsamında yer alan bir risk olduğu konusu tartışmasızdır. Zira, sigorta şirketi hırsızlığın olmadığına veya bir başka suç konusu oluşturduğuna ilişkin savunma ileri sürmemiştir. Şantiye sahasından emtiaların çalındığı tartışmasızdır. Başvuru Sahibi tarafından sunulan Asliye Ceza Mahkemesi Kararı da bu olayı teyit etmektedir.

Talebe konu hırsızlık rizikosunun, Poliçe teminat süresi içerisinde gerçekleştiği yönünden bir ihtilaf bulunmamaktadır. Zira Poliçedeki montaj teminatının süresi 01.11.2009 ila 01.02.2010 arasında tanımlanmışken, söz konusu idda edilen hırsızlık olayının gerçekleşme tarihi 20.12.2009'dir. Bu suretle poliçe süresi içerisinde gerçekleşmiş bulunmaktadır.

İhtilafa konu Poliçede yer alan " Bu poliçede yazılı Özel şartlar, Genel şartlardan önce uygulanır." ifadesinin hukuki geçerliliği noktasında değerlendirme yapılmıştır. Bu çerçevede, bu özel şartın, Montaj Sigortası Genel şartları 24. Maddesindeki, "Bu Genel Şartlar, varsa bunlara ilişkin klozlara aykırı düşmeyen özel şartlar konulabilir." hükmü ile birlikte ele alınması gerekmektedir. Buna göre, Poliçedeki özel şartlardan, ancak Türk Ticaret Kanunu ve Genel Şartlarda düzenlemeyen klozlarla sınırlı olarak ve/veya bunlara aykırı düşmeyenler bir anlam ifade edebilecektir.

Bu kapsamda, ihtilafın ilişkin olduğu poliçede yer alan *"..Henüz yerine monte edilmemiş inşaat ve/veya montaj malzemelerine (ihrazat) vaki olacak hasarların ödenebilmesinin ön*

şartı, bu malzemenin kapalı, emniyetli, kilitli bir depoda muhafaza edilmesi ve inşaatta kullanılan malzemelerin ise meskun mahalde etrafı tel örgü ile çevrili ve 24 saat bekçi gözetiminde tutulu depolarda muhafaza edilmesidir." özel şartı değerlendirilmiştir. Söz konusu ön şart mahiyetindeki özel şartın müeyyidesi ise, bu şartın gereğinin yerine getirilmemesi halinde, hasar için teminat kapsamında ödeme yapılmamasıdır. Bu şekilde bir ön şartın, genel şart düzenlemesini daraltıcı mahiyette görülmemiş ve hukuken geçerli bir şart olarak kabul edilerek uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu kapsamda değerlendirmeye geçilmeden önce çalınan malzemelerin hangi kısım malzeme olduğuna ve buna göre poliçede şart koşulan önlemlerin var olup olmadığına açıklık getirmek gerekmiştir. Başvuru Sahibince, 10.12.2009 tarihli faturasına göre 07.12.2009 tarihli irsaliye ile bu tarihte teslim edildiği görülen 16 makara tel alınmış olduğu ve açık alana istiflendiği görülmektedir. Riziko tarihi 21.12. 2009 olup, aradan 2 haftalık süre geçmiştir. 13'ü çalınmış, 3'ü mevcut olduğuna göre aradan geçen süre içerisinde hiç kullanılmamış olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda bu malzemeyi ilk sıradaki henüz yerine monte edilmemiş inşaat malzemesi katagorisinde mütalaa etmek gerekmiştir. Zira, inşaatta kullanılan malzeme konumunda olsa idi aradan geçen iki haftalık sürede kısmen kullanılmış, montajı yapılmış olması gerekirdi.

Bu özel şart ve dosyada mevcut bilgi ve belgelerden hareketle, Başvuru Sahibi'nin bu yükümlülüğünün/ön şartın gereklerini yerine getirip getirmediği yönünden değerlendirilmiştir. Buna göre;

- Malzemeler, kapalı, emniyetli ve kilitli bir depoda muhafaza edilmemiştir. Başvuru Sahibinin iddiasının aksine, üzerinin branda ile kapatılmış olması, kapalı, emniyetli ve kilitli bir depoda muhafaza anlamına gelmemektedir.
- İnşaata kullanılan malzeme, meskun mahalde etrafı tel örgü ile çevrili bir yerde tutulmuştur. Bu şart gerçekleşmektedir.
- 24 saat bekçi gözetimi şartının ise şeklen gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Mahalde aralıksız hizmet veren ve sadece iki haftadır görevde olan bir bekçi bulunmaktadır. Ancak bu meskun mahalde bir bekçinin olması ve bir vardiya usulü söz konusu olmaması nedeniyle, bu kişinin tam anlamıyla "24 saat bekçi gözetimi"ni gerçekleştirebileceğini söylemek güç gözükmektedir. Bu şartın gereği gibi yerine getirilmediği düşünülmektedir.

Anılan sebeplerle, Başvuru Sahibinin Poliçede bu riziko bakımından yer alan yükümlülüğünü tam olarak gereği gibi yerine getirmediği anlaşılmaktadır. Bu tedbir ve önlemlerin alınmamasının hırsızlıkla illiyet bağı olduğu da açıktır.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, özellikle poliçe şartına uygun olarak kilit altında kapalı bir depoda muhafaza edilmeyen ihrazat tabir edilen stoklanmış malzemenin çalınmasından dolayı poliçe şartı yerine getirilmemiş olduğundan teminat kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, hasar ödenmesinde ön şart olarak kabul edilen özel şartın ihlali nedeniyle Başvuru Sahibinin talebinin reddine karar verilmiştir.

Sonuç

Dosya muhtevası belgeler, tarafların iddia ve savunmaları ile birlikte yukarıdaki gerekçelerle;

Başvuru sahibi talebinin reddine,

Başvuru masraflarının Başvuru Sahibinin uhdesinde bırakılmasına,

Sigorta Kuruluşu'nun kendisini vekil ile temsil ettirmesi nedeniyle, Başvuru Sahibini iddialarının haksız olan kısmı için ve Sigorta Kuruluşu'nun talebi olması nedeniyle, Sigorta Kuruluşu vekili hakkında 4.666,00 TL vekalet ücretine hükmedilmesine ve bu tutarın Başvuru Sahibi tarafından Sigorta Kuruluşu'na ödenmesine,

Temyiz yolu açık olmak üzere oybirliği ile karar verilmiştir.

* * *

GERİ

- **<u>23.08.2010 Tarih ve K-2010/350 Sayılı Hakem Heyeti Kararı (Kredi Hayat Sigortası)</u>**

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahipleri vekili, sigortalı R.'un vefatının, sigorta başlangıcından önce var olan bir hastalık sebebiyle meydana gelmediğini iddia ederek, sigorta şirketinin haksız yere kullanmış olduğu cayma hakkına itiraz edip 18/03/2009 tarihli … sayılı poliçe kapsamında sigortalının vefat tarihi itibariyle … Bankası Zeytinburnu şubesine olan 1.780,00 TL. (İşleyen yasal faiz ve sair giderler hariç) kredi borcunun (hâlihazırda tamamının) tazminini talep etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

Sigorta Kuruluşunun, 15/02/2010 tarihli yazılarında, "Müteveffa R.'un … numaralı poliçe başlangıç tarihinden önce, hipertansiyon ve şeker hastalığı olduğu, ancak, 18/03/2009 tarihli kredi hayat sigortası başvuru formunda söz konusu hastalığın beyan edilmediği, Bu nedenle de Hayat Sigortaları Genel Şartları Madde C.2/2.2 gereği beyan yükümlülüğünün yerine getirilmemesi sebebiyle, tazmin talebi ile muttali olduğumuz ihlalin tebellüğ tarihi itibariyle yasal süre içinde T.T.K. 1290. M. Hükmü gereği cayma/fesih hakkımızı kullandığımızı ve poliçenin hükümsüzlüğünden vefat tazminatının ödenmesinin mümkün olmadığı.." denilerek talebin reddi, başvuru sahipleri vekili ve Kredi kullandıran bankaya bildirilmiştir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

H.U.M.K., T.T.K., B.K., 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik, Sigorta Tahkim Usulü ve Sigorta Hakemlerine İlişkin Tebliğ, Hayat Sigortası Genel Şartları ve Özel Şartları ile sair ilgili mevzuat ve hükümleri.

Değerlendirme

Merhum sigortalı R.'a "Ani Kalp Krizi" sonucu ölümünün ardından, beyan edilmeyen hastalıktan ötürü cayma/fesih hakkını kullanarak ödeme yapmamasından ötürü X Sigorta AŞ'nin kararına itiraz edilmektedir.

i. Sigortalının şeker ve tansiyon hastalıkları ile ilgili ilaç kullandığı kabul edilmekte,
ii. Ancak bu ilaçların kronik bir hastalığa ve heyet raporuna bağlı olmadığı
iii. Ölüm nedeninin beyan edilmeyen hastalıklara bağlı olmadığı belirtilmektedir.

Sigorta Şirketi merhumun sağlık karnesine yazılmış ilaçlar üzerinden şeker ve tansiyon hastalığı olduğu kanaatine vararak, bu hastalıkları bilseydi, sigortalamayacağını bildirerek cayma/fesih hakkını kullanmıştır.

i. Şirket tarafından sunulan sağlık karnesinde, çok net okunamayan fotokopiler arasında Diyabet ve Hipertansiyona yönelik reçeteler bulunmaktadır. Bu ilaçların birkaç kere ve dağınık şekilde yazılmış olması bu rahatsızlıkların tanı olarak konduğunu göstermemektedir.

ii. Ancak Sigorta Şirketinin daha sonra gönderdiği belgeler arasında yer alan

   a. 1/12/2006; 7/12/2007 tarihli belgelerde merhumun sigortalanmadan önce çeşitli hastanelerde (B. Ü. Hastanesi-A. Hastanesinde) Kronik Böbrek Yetmezliği nedeniyle tedavi ve dializ gördüğü;

   b. 23/05/2008 tarihli A. Ü. Hastanesinden alınan raporda ise

      1. Böbrek nakli
      2. Kronik böbrek yetmezliği
      3. Nefrotik Sendrom
      4. Cytomegalovirus enfeksiyonu
      5. Hiperlipidemi
      6. Hipertansiyon hastalıkları olduğu ve bunlarla ilgili 2 yıl süre ile ilaç kullanması gerektiği açıkça görülmektedir.

iii. Hakem Heyetimizin merhumun çalıştığı kurum olan "Jandarma Genel Komutanlığı, … Müdürlüğü"'ne yaptığı yazılı talep sonucunda adı geçen kurumun 09/07/2010 tarih ve 8950-79386-… sayılı yazısı ile Heyetimize ulaştırılan belgelerden

   a. 27/10/2006 tarihinde ve izleyen yıllarda doldurulan İşe Giriş/Periyodik Muayene Formlarından 2005 yılından bu yana Hipertansiyon hastası olduğu ve tedavi gördüğü; 2006 yılından başlayarak da Diyabet Tip 2 hastası olup tedavi gördüğü;

   b. 11/12/2006 yılında B. Dispanserinden alınmış "Arteryel Hipertansiyon ve DM Tip 2 Hastalığı" için alınmış İlaç Kullanımı ve Hasta Katılım Payından Muafiyet Raporu bulunduğu;

   c. Adı geçen rahatsızlıklarla ilgili olarak da Kurum Tabipliğinde defalarca başvurusu bulunduğu görülmüştür.

Sigortalı avukatı, Kredi sigortaları başvurularında ayrıntılı soru sorulmadığını ve belge de imzalatılmadığını belirtiyor.

i. Ancak, Şirketin sunduğu belgeler arasında merhum sigortalı tarafından imzalanmış, Kredi Hayat Başvuru Formu bulunmaktadır.

ii. Ayrıca gene Şirket tarafından sunulan belgeler arasında Kredi Sigortaları Bilgilendirme Formu yer almaktadır. Bu formda da merhum sigortalının imzası bulunmakta ve bu formda beyanın önemi ve eksik doldurulması halinde doğacak sonuçlar anlatılmaktadır.

iii. Son olarak Şirket tarafında sunulan belgelerde, Kredi Hayat Sigortaları Başvuru Formunda açık bir şekilde isimleri sayılarak Kalp hastalıkları, Dolaşım Sistemi

Hastalıkları, Böbrek Hastalıkları, Organ Yetmezliği, Diabet Hastalığı olup olmadığı sorulmuş ve merhumun imzası ile böyle bir rahatsızlığının bulunmadığı işaretlenmiştir.

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, R.'un ölüm nedeninin bildirilmeyen mevcut hastalığına dayanıp dayanmadığı ve yine müteveffanın mevcut hastalıklarının kasıtlı olarak beyan edilip edilmemesi hususu ile bu hastalıkların beyanı halinde, poliçe talebinin ret edilip edilmeyeceği noktalarındadır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Taraflarca dosyaya sunulmuş ve yukarıda açıklandığı üzere; detaylarıyla irdelenmiş olan dosya içeriği, Hayat Sigortası Genel Şartları, Özel Şartları vesair ilgili mevzuat uyarınca,

i. 28/10/2007 tarihli Bilgilendirme Yönetmeliği doğrultusunda gerekli bilgilendirmeler yapılmış, Sigortalının imzası alınarak usule uygun davranılmış ve Sigorta Şirketi bu konuda üzerine düşeni yapmıştır.
ii. Hayat Sigortaları Genel Şartları Madde C.2/2.2 gereği beyan yükümlülüğünün yerine getirilmemesine istinaden cayma/fesih hakkının kullanılması yerindedir.

Sonuç

Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Diyabet ve Hipertansiyon tanılarının konması sigortalanmadan öncesine denk düşmektedir. Ayrıca işyerinde her yıl yapılan periyodik muayenelerde bu hastalıkların varlığı merhum tarafından yeniden beyan edilmiştir.

Raporlarda belirtilen "Böbrek Yetmezliği, Diyaliz, Böbrek Nakli" gibi rahatsızlıklar, insan yaşamını ciddi olarak etkileyen durumlar olup, beyanının sehven unutulması mazur görülemez.

Adı geçen rahatsızlıkların, varlığının sigorta şirketi tarafından bilinmesi halinde, sigortalının yüksek risk grubuna dâhil olması sebebiyle, sigortalıya ait teklifin sigorta şirketi tarafından kabul edilmeme olasılığı çok yüksektir.

Bu bilgiler doğrultusunda sigortalının vefat tarihi itibariyle … Bankası Zeytinburnu şubesine olan 1.780,00 TL kredi borcunun tazmini talebinin reddine,

Sigorta kuruluşu kendini vekil ile temsil ettiğinden, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi gereğince duruşma yapılmaması ve dosya üzerinden işlem yapılmasına göre red edilen miktar üzerinden nispi 213,60 TL ücreti vekaletin başvuru sahibinden tahsiline,

Başvuru sahibi tarafından ödenen 30 TL başvuru ücretinin başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,

kesin olmak üzere, karar verildi.

* * *

GERİ

- **<u>18.08.2010 Tarih ve K-2010/341 Sayılı Hakem Kararı (Ferdi Sağlık Sigortası)</u>**

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi vekili Av. D. tarafından Sigorta Tahkim Komisyonu'na yapılan 16/07/2010 tarihli başvuruda özetle;

> Müvekkilinin eşinin doğum yaptığı … Hastanesinde doğum masraflarının 1.453,94,-TL tutarlı kısmının limit aşımı dolayısıyla ödenmediğini, limit aşımına ilişkin müvekkilinin daha önce sigorta şirketi tarafından bilgilendirilmediğini, müvekkilinin izin ve haberi olmadan, doğum teminat limitinin azaltılmasının poliçe hükümlerine aykırı olduğunu beyanla ödenmeyen 1.453,94,-TL' sının sigorta şirketinden tahsiline karar verilmesi talep edilmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

X Sigorta Şirketinin, Sigorta Tahkim Komisyonu'na verdiği 28/07/2010 tarihli cevabında;

> Başvuru sahibi M., eşi O. ve oğlu E.'nın 05.08.2009 – 2010 vadeli poliçe ile sigortalı olduklarını, poliçede doğum teminatının 4.000,-TL ile sınırlı olduğunu, sigortalı O.'ya 06.10.2009 tarihinde … Hastanesinde Gebelik İçin Amniyosentez tedavisi uygulanarak bu tedavinin fatura bedeli 1.355,94,-TL' nin doğum teminatı tarafından karşılanarak doğum teminatının 2.644,-TL kaldığını, doğum sırasındaki masraflarında bu tutarı aşan 1.453,94 TL tutarlı kısmında sorumlu olmadıklarını beyanla, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir .

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

a. Borçlar Kanunu, HUMK, TTK ilgili hükümleri,

b. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun ilgili hükümleri

c. Hastalık (Sağlık) Sigortası Genel Şartları,

d. Sağlık Sigortası Özel Şartları

Değerlendirme

Dosyaya sunulan bilgi ve belgeler incelendiğinde, davacı başvuru sahibi ile davalı sigorta şirketi arasında, sigorta poliçesi, kapsamı, teminatları, tedavi, tedavi masrafları vs. hususlarında bir sorun bulunmadığı, uyuşmazlığın esasını, limit aşımı, doğum teminatı ile Hamilelik rutin kontroller teminatının kapsamı noktasında olduğu anlaşılmaktadır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Dosyadaki belgeler, tarafların iddia ve savunmaları birlikte değerlendirildiğinde;

Taraflar arasındaki anlaşmazlığın çözümünde, TTK hükümleri yanında, taraflar arasında aktedilen sözleşmenin genel ve özel şartlarının da bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira TTK m. 1265 ve 1266 sigorta poliçesinin yazılı bir sözleşme haline getirilmesi durumunu düzenlemiş bulunmaktadır. Sözkonusu maddeler uyarınca sigorta poliçelerinin genel ve özel şartları da ihtiva edebileceği ve bunların emredici hükümlere aykırı olamayacağı vurgulanmaktadır. Sözleşmenin aktedildiği tarihte geçerli olan genel şartların ve poliçeye eklenen özel şartların o sözleşme dönemince geçerli olacağı ve tarafları bağlayacağı açık ve net bir durumdur.

Dosya içerisinde mevcut Sağlık Sigortası Özel Şartlar, Doğum Teminatı bölümünde, Doğum için;

"Doğum, Sezaryen, düşük ve/ veya bunlardan kaynaklanan her türlü komplikasyonların gerektirdiği tüm masraflar (operatör, anestezist,doğum esnasında kullanılan her nevi ilaç, yapılan tahlil ve tetkikler,oda,ameliyathane ve diğer kullanılan mekan ve tıbbi araç ve malzemeleri, vs.) ve bebeğin yeni doğan bakım masrafları poliçede belirtilen yıllık limit ve iştirak oranı dahilinde ödenir."

"Gebelik ile ilgili rutin kontroller hamilelikle ilgili rutin kontrol teminatı yıllık limiti ve iştirak oranı dahilinde ödenir "

demektedir. Özel şartlarda yer alan ve Doğum teminatı başlığını taşıyan bu düzenlemenin 1. paragrafı doğum, sezeryan, düşük ve/veya bunlardan kaynaklanan her türlü komplikasyonları teminat altına almış ve bu hususu özel şart haline düzenlenmiş, bu düzenleme yönünden de 4000 TL teminat vermiştir. 2. paragrafta ise hamilelikte rutin kontroller özel şart halinde düzenlenmiş olup, bu hususlarda sigorta poliçesinde verilen teminat limiti yıllık 1.250,00,- TL' dir.

Davalı sigorta şirketi vekili tarafından verilen cevap dilekçesinde; sigortalı O.' ya 06.10.2009 tarihinde Gebelik İçin Amniyosentez tedavisi yapıldığını, bu tedavinin rutin kontrol olmadığını ve rutin kontroller teminatı içerisine girmediği için doğum teminatından karşılandığını ve bu sebeple de doğum teminatı miktarının fatura tutarı olan 1.355,94 TL azaldığını ifade etmektedir. Dilekçe de kontrol için yapılan açıklamada ise; *ileri yaş gebeliğin komplikasyonları riski nedeniyle* yapılan ve anne adayını rahatlatmak için tedavi amaçlı kullanılabileceği gibi, bebekte kromozom anomalisi araştırması, NTD araştırması, ya da bebeğin akciğer olgunlaşmasının araştırılması gibi tanı amaçlı kullanılan bir kontrol olduğunu ifade etmektedir. Özel şartlar içerisinde doğum teminatı kapsamını incelediğimizde ise *Doğum, Sezeryan, Düşük* ve bunlardan kaynaklanan her türlü komplikasyonların teminat altına alınmış olduğu görülmektedir. Bu durumda ise, rutin kontrol niteliği taşımayan ve özel isteğe bağlı 06.10.2009 tarihli kontrolün doğum teminatı içerisinde de yer almadığı, madde metninden açıkça anlaşılmaktadır. Dolayısıyla davalı sigorta şirketi hiçbir şekilde sigorta poliçesinde teminat altına alınmamış bir kontrol tedavisini karşıladığını ve bunu doğum teminatına mahsup ettiğini, 06.10.2009 tarihindeki ödemenin doğum teminatından mahsup edilmesi yönünde 09.03.2010 tarihinde davacı M.'dan onay alındığını ifade etmektedir.

Yukarıda yer alan olayların gelişimi değerlendirildiğinde;

-Poliçe teminatında olmayan bir tetkikin poliçedeki başka bir teminattan (doğum) karşılanması, bu işleme ilişkin onaylamanın işlemin yapıldığı 06.10.2009 tarihinde değil, doğumun gerçekleştiği 09.03.2010 tarihinde alındığının ifade edilmesi (belirtilen onay belgesinde bu hususun açıkça dile getirilmemiş olduğu görülmektedir), bu kontrolün mahsubunun Hamilelik Rutin Kontroller teminatı ya da başka teminatlardan değil de özellikle Doğum teminatından karşılanması hususları göz önünde bulundurulduğunda davalı sigorta şirketinin uygulamasının MK m. 2' de yer alan ana ilke ile uyuşmadığı görülmektedir.

Yargıtay 11. H.D. 05.04.2005 T. 2004-5504 E., 2005-3244 K. Sayılı kararında ; teminat kapsamında olmayan bir durumun sigorta şirketince karşılanması *Lütuf Ödemesi* olarak değerlendirmiştir. Bunu değerlendirirken de bu tür ödemenin *Sigorta kapsamında olmayan bir durumu sigorta kapsamına almayacağı, aynı rizikonun ikinci kez gerçekleşmesi halinde, ikinci kez sigorta teminatının ödenmesini gerektirmeyeceği, lütuf ödemesinin sigorta şirketince geri istenemeyeceği* hususları ifade edilmiştir.

Başvuruya konu olayda da davalı sigorta şirketinin poliçe teminatında olmayan bir tetkiki ödemesinin ancak lütuf ödemesi anlamında değerlendirilebileceği, bu ödemenin doğum teminatından mahsup edilmesinin, sigorta mevzuatı ile poliçe genel ve özel şartlarına aykırı olması yanında MK m. 2'de yer alan ana ilke ile uyuşmayacağı, davalı sigorta şirketinin davacı başvuru sahibine eksik ödemiş olduğu 1.453,94 TL'yi tazmin etmesinin gerekeceği sonucuna varılmıştır.

Sonuç

BAŞVURUNUN KABULÜNE,

1- Başvuru sahibinin (davacı) karşılanmayan 1.453,94 TL zararının aleyhine başvuru yapılan (davalı) X Sigorta AŞ.den tahsili ile başvuru sahibine verilmesine,

2- Başvuru sahibinin (davacı) sarf etmiş olduğu 30,00-TL' sı başvuru masrafının aleyhine başvuru yapılan (davalı) şirketten alınarak başvuru sahibine verilmesine,

3- Tasdik Makamı Mahkemenin hesaplayacağı karar harcından, aleyhine başvuru yapılan (davalı) X Sigorta A.Ş.nin sorumlu tutulmasına,

4- Başvuru sahibi (davacı) başvuru dilekçesinde faiz talebinde bulunmadığından HUMK m. 74 uyarınca taleple bağlı kalınarak faiz ile ilgili hüküm kurulmamasına,

5- Başvuru sahibi kendisini vekil ile temsil ettirmiş olduğundan AAÜT 12 ve 16 maddeleri uyarınca belirlenen 500,00 TL vekalet ücretinin aleyhine başvuru yapılan (davalı) X Sigorta A.Ş.'den alınarak başvuru sahibine (davacı) verilmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30.maddesinin 12.fıkrası uyarınca kesin olarak karar verilmiştir.

* * *

GERİ